

Z CIZÍCH REVUI

a) *Revue française.*

Revue militaire française.

Leden—duběn 1930; čís. 103—106.

Gen. Lemoine: En relisant Clausewitz.

Jde o studii, spíše stručné zásady, jež Lemoine cituje z díla Clausewitzova „Vom Kriege“.

Pplk. Vauthier: La défense du pays contre le danger aérien.

Chceme-li se brániti, musíme nejdříve vědět, kdy nás letadlo napadá, nesmíme býti překvapeni. Proto zásadní důležitost mají hlásky. Autor navrhuje řešení rozložení řetězu hlásek ve vzdálenosti asi 10 km, jenž se táhne podél nebezpečných hranic. Tyto hlásky mají dobré spojení (telefon), sdruženy jsou v čtyři a musí hlásiti nejen směr letu, nýbrž i typ letounu atd. Zpráv pak musí býti hned využito, dobré musí býti rozlišení od klamných a včas dodány na ohrožená místa. To je nejdůležitější, neboť letadlo se pohybuje rychle.

Prostředky proti letadlům máme:

stíhací letectvo, které však musí býti předem zpraveno, aby mohlo býti v určité výši (asi 20 min. před útokem). V noci musí stíhací letectvo pracovati společně se světlomety;

dělostřelectvo a kulomety (světlomety).

Tyto prostředky se musí vhodně doplňovati, letectvo samo o sobě nestačí uchrániti zemi před leteckými přepady, tím epíše, že se jeví snaha, aby ohromné letouny byly obrněny, ozbrojeny mnoha kulomety a malým kanonem. Proti těmto létajícím dreadnoughtům musí se postavit podobné, stejně vyzbrojené nebo střeleťi na ně se země.

V další studii obírá se autor podrobným zpracováním střelby na letadla jak kanony, tak kulomety. Statistická data uvádí jen ta, co jsou známa z války. Dále pojednává o světlo-metech a o upoutaných balonech. Pak pojednává o pasivní obraně proti letadlům, tedy zadymování, oslňování (v noci), zastírání. K zastírání patří klamání, jež se provádí tím, že se podle skutečného objektu na vhodném místě vybuduje na noc objekt shodný s tím, který se má ušetřiti bombardování. To činili Francouzi s Paříží, kde v noci měli osvětlen jiný vhodný prostor.

V další stati podává autor studii o protiletadlové obraně v cizině, a to v Spojených státech.

Pak studuje různá opatření, jež musí provéstí obyvatelstvo a jeho výchova; služba zdravotní, kryty, ochrana proti plynům. Vybudování krytů je tu věnována též pozornost a je uveden způsob navrhovaný italským plk. Romanim, jehož hlavní předností je to, že kryt

je kuželovitě-střečovitě nasypan, což umožní, aby pumy skózovaly.

Poté studuje konkrétní příklad nočního leteckého útoku na Paříž, a to z prostoru Bretagne. Jde o to, uvést v činnost signalizační službu, vzbudit poplach, úplně utlumit světla ve městě, zadýmovat důležité objekty (aby nemohly být osvětleny raketou z letadla) a osvětlit klamně zvolené místo města.

Co do mohutnosti jednotlivých prostředků protiletadlových nejúčinnějším zůstává letectvo, ovšem má své velké slabiny; vzhledem k tomu nutno důkladně organizovat pozemní obranu proti letadlům jak aktivní, tak pasivní.

Kpt. Laxague: Les combats de la cote 304 en mai 1916.

Jde o vyličení jedné části bojů u Verdunu v r. 1916, a to na levém břehu Mósy v prostoru Mort Homme.

Mjr. Cornet: Le gouvernement National de Nankin.

Autor začíná vysvětlovati první revoluci v XX. století v Číně v r. 1911, kdy byl vlastně dán začátek nynější občanské války. Stručně uvádí přehled všech významných období a silnějších vlád, jakož i snahu o centralizaci Číny. Podrobněji se obírá organizací vlády nankinské. Je složena z prezidenta, z pěti ministrů a z pěti jejich zástupců.

Ministerstva jsou: výkonné, legislativní, spravedlnosti, zkušební a kontrolní.

Výkonné ministerstvo je jakési ministerstvo vnitra. Do legislativního ministerstva patří zákonodárství, rozpočet, otázky války; ministerstvo zkušební přijímá a zkouší státní úředníky; ministerstvo kontroly pak dozírá na provádění všeho.

Otázka finanční vládní. Příjem byl předpokládán na 457 mil. dolarů, z čehož 112 mil. připadlo hned na placení různých úroků z půjček. Ze zbytku jde 70% na udržování vojska, tím však není ani zdaleka zaplácena celá armáda, neboť značnější její část z 2 mil. vojáků je vlastně soukromým podnikem řady generálů. Proto též nemohlo dojít k jejímu snížení na 800.000 mužů.

Vzhledem k tomu, že každá vláda v Číně potřebuje peněz, musí činiti značné ústupky ostatním státům, a to po každé stránce, což má za následek, že se mocnosti v Číně upevňují.

Kpt. Albord: Le revers Russe en Prusse orientale.

Jde o vyličení bitvy u Tannenbergu 1914. Autor hledí nalézt příčinu katastrofální porážky 2. ruské armády nejen v převaze německých zbraní, nýbrž i ve vysvětlení osobní politiky, jež byla prováděna od rusko-japonské války v ruské armádě a hlavně ve vyso-

kém štábu. Konečně praví, že morální stav ruské armády byl horší než materiální vybavení, jež lze nazvat dobrým. Vedoucí osoby ruského hlavního štábu se stále měnily, za 10 let šestkrát byl měněn náčelník hl. štábu. Mezi Zilinským a Nikolajem Nikolajevičem byla neshoda, neboť na nejvyšší místo chtěl přijít Zilinský sám. Na místech nejvyšších byli generálové nevalných vojenských hodnot, zato však schopní všech intrik, jako na př. ministr války Suchomlinov. Velitelé armád se po mnoho let nesešli k válečné hře, až teprve v dubnu 1914. Konečně Zilinský nebyl s to vésti dvě armády. Připojili se k těmto okolnostem naprostá neinformovanost o německé armádě, musilo dojít k porážce 2. ruské armády, musilo se však zhroutit i celé ruské vojsko.

Plk. Chanvineau: L'organisation du terrain et ses conséquences.

Autor vychází z toho, že na konci války většina zranění byla od střel dělových, totiž, že se dělostřelectvo stalo vedoucí zbraní bitvy. To vyplývá z opevnění fronty, neboť není-li fronta organizována, lze na ni útočiti v určitém pásmu. Je-li organizována, lze s tímž prostředky útočiti v pásmu podstatně užším. Tedy vojáci, kteří jsou v pásmu útoku, chrání svými těly (utrpením) ostatní před ztrátami. Proto jsou též ztráty na opevněné frontě menší. Ovšem, co se stane potom. Nutno rozmnožit dělostřelectvo a zvýšit úměrně výrobu střeliva. To spotřebuje mnoho lidí. Ovšem i pěchota musí být nezmenšena, neboť pro útok na opevněnou posici je třeba mnoho a dobré pěchoty. Proto jsou již nyní přívrženci toho směru, že pro posílení války je třeba četné populace, aby mohla být vedena se zdarem. Z tohoto důvodu se sahá po náhradě za pěchotu, a to je motorisace, jak je tomu v Anglii.

Pplk. de Charry: Une manoeuvre en retraite.

Tu je líčen boj 43. francouzské divise od 27. května do 3. června 1918 v prostoru mezi řekami Veslou a Marnou. Tato divise, ubytovaná v Compiègne, byla rychle poslána proti postupujícímu nepříteli a po celý týden sváděla s ním úporné ústupové boje, při čemž byla zesilována po různu poslanými jednotkami. Ustoupila celkem 35 km, aniž jednou byla úplně zničena nepřítelem. Studie skýtá dobrý příklad ústupového boje.

Plk. Revol: Initiation au voyage militaire des Alpes.

Je tu řeč o vojenské tradici alpských hramic. Autor má úvod rázu národohospodářského, potom líčí ráz Alp a jejich přechody. Konečně začíná s vá-

lečnými taženými, konanými v alpském prostoru, a to od časů Římanů až po dobu Napoleonovou.

Právě tak, pokud jde o opevnění Alp, uvádí autor jen ta, která byla postavena do válek Napoleonových. Totéž, pokud jde o serii útočných akcí, jež byly v Alpách provedeny. Přes to však zůstává tato studie velmi zajímavou, neboť jde o hranice francouzsko-italské.

Plk. Pogens: Rossignol.

22. srpna 1914 byla skvělá francouzská jednotka koloniální, 3. koloniální pěší divise, přepadena v pochodovém proudu v kotlině Rossignolu. Přes veškeru statečnost a hrdinnost byla tato divise německou přesilou (3 divisemi) postupně obklíčována a ničena palbou dělostřelectva. Ztráty v tomto boji byly

ohromné. Příčiny porážky lze shrnout: naprostý nedostatek zpráv o nepříteli; žádná idea manévru 4 armády a armádního sboru koloniálního; přílišná bojechťivost vojsk; nedostatečné spojení; špatná spolupráce jednotlivých zbraní, jakož i přezírání nepřitele. Autor ličí mobilisaci, nástup koloniálního sboru armádního a počáteční rozkazy, jež vedly do boje 3. koloniální divisi u Rossignolu.

Kritického dne pak jsou postupně zaznamenány všechny situace hodina od hodiny. Jen mnohonásobné německé přesile podařilo se zničit 1. koloniální brigádu, z níž jen malé části prorazily a dostaly se zpět k 2. koloniální divisi. Lícení boje je velmi poučné pro studium střetného boje.

Plk. gšt. V ej m e l k a.

b) Revues belgické.

Bulletin belge.

Ročník XI. (1930) — říjen 1930.

Chronique de l'infanterie (D. I. S.).

Autor anonym pokračuje v své studii o motorisaci a mechanisaci armády a zmiňuje se o kombinaci obou způsobů, jejímž dílem jsou tanky všech druhů. Uvádí všeobecné důvody pro jejich zavedení a sleduje vývoj základních plánů a jejich uskutečňování v různých státech.

Řešení této otázky dospělo nejdále v Anglii.

Tam po výzvě státního tajemníka války na konci r. 1918 byly vypracovány v r. 1919 dva návrhy, z nichž návrh plk. Crofta byl odůvodněn takto:

1. Prameny koní pro budoucí potřebu nebudou dostatečné; mimoto jezdecko je bezmocné proti kulometům.

2. Slabým bodem taktiky je spojení pěchoty s dělostřelectvem. Tyto obě by překonal traktor, který by přivezl dělo co nejblíže k pěchotě.

3. Kulomety jsou v útoku málo pohyblivé; ozbrojili se jimi tanky, budou pohyblivější. Naopak v obraně jsou nepřekonatelné, není-li na ně útočeno tanky.

4. Pohyblivost pěchoty je zmenšena vahou výzbroje a výstroje.

5. Používání mlhy velmi účinné.

6. V budoucnu bude letectvo vybaveno mocnějšími prostředky, jimiž ztíží cirkulaci na silnicích.

To vede:

A. k zvýšení počtů obrněných nebo neobrněných vozů na pásech,

B. k odněti části výstroje pěchotě, aby byla pohyblivější, a k vybavení pěchoty tanky (snad neobrněné) s přívěsnými vozy, na nichž by se pěchota

přivezla až na bojiště; totéž pro lehké dělostřelectvo,

C. k náhradě málo pohyblivých těžkých kulometů v útoku tanky, opatřenými kulomety.

Proto:

a) zříditi útvary tanků, nahrazující jezdecko a blízké zajištění,

b) postavit zvláštní tanky pro zvědy na velkou vzdálenost,

c) utvořiti prapory velmi pohyblivých tanků nepropouštějících plyn a opatřených kulomety, podporující pěchotu a mající za úkol pronásledování. Pro divisi 1 prapor o 3 rotách po 16 tankích;

d) zkonstruovati tanky, vybavené lehkými děly, schopné střílet za jízdy, zajišťující podporu a doprovod pěchoty. Také 1 prapor pro divisi;

e) zmenšiti počet kulometů u pěších jednotek a jednotky pěchoty přivázeti až na bojiště,

f) naložiti hrubá a těžká děla na traktory,

g) míti tanky, z nichž by se mohl vypouštět plyn,

h) postavit mocné letectvo,

ch) opatřiti pěší roty tanky pro převážení materiálu: 1 tank pro náčiní, lehké kulomety a granáty, 1 tank pro střelivo, s přívěsnými vozy na výstroj, 1 tank pro kuchyni a potraviny.

Taková divise by mohla hravě urazit denně 80 km a přivážeti na bojiště čerstvou pěchotu.

Na podkladě tohoto návrhu v r. 1925: došlo téměř k úplné motorisaci divisních trénu; o motorisaci bojových trénu bylo uvažováno;

velká část hrubého a těžkého dělostřelectva byla na traktorech a motorisace lehkého se studovala;

byly zhotovovány nové tanky; jezdecktvo bylo sníženo na třetinu; zatižení pěchoty zmenšeno o 9 kg u muže.

Na závěrečných cvičeních toho roku objevil se prapor tanků Vickers, jedna pěší brigáda převážená na autech, 2 motorisované lehké dělostřelecké oddíly a 1 rota kulometů na obrněných autech.

V roce 1929 na závěrečných cvičeních bylo použito motorisované brigády:

- o 3 praporech pěchoty,
- o 1 baterii protitankových děl (4 děla — 20 mm), střelcích z tanků na pásech (Garden Lloyd),
- o 3 rotách střelců,
- o 1 rotě o 12 těžkých kulometech na tankích Garden Lloyd,
- o 1 doprovodné baterii,
- o 1 praporu lehkých tanků (48) Garden Lloyd.

Podle posledních návrhů chtějí ve dvou brigádách vždy u 3 praporů dáti kulometnou rotu na tanky a čtvrtý prapor přeměnit úplně v kulometný prapor na tankích Garden Lloyd.

Také se projednává organisace tankového praporu, složeného ze středních a lehkých tanků. (Pokračování.)

L'aviation et les troupes légères (mjr. letec de Cartier a mjr. gšt. Beretze), říjen 1930.

Tento článek o spolupráci letectva s „lehkými jednotkami“ začíná úvahami o leteckém materiálu dosud používaném a o dopravních letadlech civilní služby, o nichž se autoři domnívají, že je možno jich používat hlavně k účelům spojovacím (kurýrním), tak aby se vojenské letouny mohly věnovati svým úkolům, o nichž se zmiňuje v dalších kapitolách.

V závěrečné kapitole pojednávající o organizaci letectva jezdeckého sboru (o 2 divisích) navrhuje rozšíření dosavadní perutě o dvou letkách třetí letkou „lehkých letounů“, složenou ze 3 rojů po 4 letounech a určenou pro spojovací a kurýrní službu. Tak by se dostalo veliteli sboru a oběma velitelům jezdeckých divisí po jednom roji, který by se — poněvadž má k tomu vhodný materiál — přemísťoval zároveň s jejich SV. Tyto letouny by byly získány ve válce rekvizicí civilních letadel.

Le siège de la citadelle d'Anvers en 1832 (mjr. Delvaux).

Pokračování historie obležení Antverp v r. 1832.

La campagne arabe (kpt. gšt. Weber).

Na oslavu 100. výročí trvání belgického státu nastiňuje pisatel v hrubých rysech historii bojů o Kongo.

Les aspects militaires de la révolution de 1830 (kpt. gšt. Wauty).

Historie revoluce v r. 1830 s vojenského hlediska.

Recherche d'une méthode d'instruction pour les observateurs d'infanterie (kgt. Wendelen).

Tento článek uvažující o cílech a metodě výcviku pozorovatelských rojů pěchoty a naznačující podrobný program výcviku pozorovatelů je doplněk známé knihy mjr. franc. armády Lafarquea „La bataille des yeux“.

Z celé studie je patrné, jak velká důležitost se připisuje pozorování v moderním boji, a ne neprávem, neboť: „kdo vidí, je pánem bojiště“ a slepá pěchota střílí nazdařbůh a plýtvá střelivem. Lze si jen přát, aby také v naší armádě byl dostatečně pochopen význam pozorování a aby se výcviku v pozorování věnovala v pěších jednotkách větší pozornost.

Technická revue přináší tyto články:

1. O pěchotě.

a) Popis dvou způsobů zaměřování těžkých kulometů při nepřímé střelbě.

b) Studie o doprovodném dělu pěchoty se strnou drahou střelou (moždíř). Autor se zmiňuje o podobných dělech cizích armád (Francie, Anglie, Itálie, Německo, Amerika, Holandsko) a pak podrobněji popisuje pěchotní moždíř belgické armády, který je adaptovaným německým dělem 76. Dá se rozložit na 7 dílů po 35 kg — tedy dopravovati lidmi do palebného postavení, má maximální doštel 2200 metrů a jeho střela váží 4.64 kg. Nakonec se uvádí přehledná tabulka, z níž jsou patrné rozdíly mezi německým a belgickým typem. Článek je doprovázen několika fotografiemi.

2. O dělostřelectvu.

a) Metoda palby na pomocný fiktivní cíl (vysoké rozprasky) v šikmé a podélné palbě.

b) Řešení otázky, zda pozorovací letoun dělostřelectva má udávati cíle v souřadnicích vyjádřených na sta nebo desítky metrů nebo jen v metrech. Autor dospívá k závěru, že výhodnější je určování cílů v desítkách metrů.

3. O zdravotnictví.

Pokračování hlášení generála lékaře Demoldera o přezkoušení zdravotní úmluvy ženevské v červenci 1929.

4. O intendanci.

Článek pojednávající o ozonu a o jeho užitečném použití jako sterilizačního prostředku a prostředku čistícího ovzduší. (V Paříži se tímto prostředkem čistí vzduch podzemní dráhy.)

Chronique de l'infanterie (D. S. I.).

Autor pokračuje v líčení postupu motorisace v jednotlivých armádách.

Spojené státy americké následují Anglii na cestě motorisace a mechanisace armády, ač dosud nedosáhly těch výsledků, jako armáda britská. Studují zároveň motorisaci jednotek už existujících a tvoří nové jednotky úplně motorisované, podléhající hlavnímu velitelství. (Na rok 1931 se chystá postavení takové jednotky.)

Francie modernisuje svou armádu pomaleji, sleduje však velmi bedlivě pokroky u sousedů, hlavně v Anglii. Byly už předloženy některé návrhy, z nichž zmínky zasluhují dva: návrh generála Boullaira a plukovníka Alléhauta.

První se obírá postavením vyšší jednotky, která by mohla zajistiti automobilní strategické přesuny; skládala by se zhruba:

A. z 3 smíšených brigád, z nichž každá by měla:

2—3 prapory (družstvo snížené na 8 až 10 lidí, počet automatických zbraní v praporu zvýšen);

1 děl. oddíl (2 baterie 75, 1 baterie 105);

1 baterie 65;

1 eskadrona lehkých obrněných vozů s kulomety.

B. z jednotek, jež by byly dány k dispozici předvoji:

1—2 prapory pěchoty;

1 kulometný prapor;

1 prapor lehkých tanků;

1 oddíl o 3 eskadronách obrněných vozů s kulomety;

2 dělostřelecké oddíly;

1 autom. mostní soupravu;

2 letky (1 pozorovací, 1 zvědná);

1 autom. děl. oddíl proti letadlům.

Podle plukovníka Alléhauta by motorisované vyšší jednotky, jejichž úkolem by bylo ihned při vyhlášení války vytvořiti všeobecný předvoj, jímž by se obsadily důležité body, měly pěchotu na autech, lehké tanky, motorisovaná děla a k tomu pro průzkum malé tanky pro 2 muže a skládaly by se:

ze silného štábu;

z 1 letky pozorovací a zvědné;

z 1 průzkumného oddílu (1 rota vozů patračů, 1 rota pěši [kde by 1 vůz byl pro družstvo], 2 kulometné čety);

z 3 bojových půlbrigád:

o 1 průzkumném oddílu (1 četa vozů patračů, 1 četa lehkých vozů);

3 praporech po 4 rotách (vůz pro družstvo);

1 praporu kulometném po 4 rotách (1 vůz pro 2 kulometry);

1 rotě tanků po 4 četách po 2 tancích;

1 baterii pěších děl o 6 dělech;

motorisovaný trén;

dohromady 255 vozů pro polobrigádu;

z divisních jednotek (zálohu pěchoty a tanků, divisní dělostřelectvo, protiletadlová obrana, trény, služby atd.).

Dále navrhuje plukovník Alléhaut:

a) dotovati každou půlbrigádu rotou těžkých kulometů na traktorech, jež budou střeliti za pohybu, a jednou baterií doprovodných děl, střelících ze země;

b) každému praporu přiděliti vůz na střelivo a kuchyni, malý tank, jímž by mohlo býti rozváženo střelivo do 1. linie, a vůz na zavazadla.

V Německu se — podle autora — píše o těchto otázkách méně nepokrytě, snad vzhledem k versailleskému míru, jímž mu bylo zakázáno používati obrněných vozidel; přes to najdeme zmínku o motorisaci v článku Militär Wochenblatt z 25. července 1929.

Tam se navrhuje:

1. u pěšího pluku motorisovati štáb a vybavití jej jednou rotou autom. protiletadlových děl. Zavrhuje se motorisace minometů a doporučuje se motorisování zásobovacích odřadů střeliva.

2. V praporu je třeba:

a) průzkumných tanků;

b) 1 roty těžkých kulometů, kde by každý kulomet s obsluhou a střelivem byl transportován na malém, rychlém tanku;

c) zvláštních protiletadlových kulometů na tancích;

d) protitankových děl na nízkých a rychlých traktorech;

e) pěchotního moždíře, taženého buď koněm anebo traktorem.

3. Rota by měla míti organickou kulometnou četou na voze, který by až do vstupu do boje byl tažen koněm anebo motorem.

Mimo to 1 tank se 4 muži pro průzkum.

4. U čety by měl býti 1 vůz tažen koněm anebo motorem, mimo boj by byly vezeny lehké kulometry, granátové a plamenomety.

Myslím, že v německé literatuře možno najíti více zájmů o tuto otázku, než pisatel předpokládá.

V závěru — praví autor — že motor (kromě tanků) přicházející na bojiště jako pomocník pěchoty je určen:

a) zvýšiti pohyblivost těžkých zbraní,

b) dáti pěchotě malé vozy průzkumné a vozy, jež by umožnily štábu pohybovati se jakýmkoli terénem,

c) ulehčiti pěchotě, aby přišla na bojiště svěží, buď tím, že je naložena celá neb alespoň část jejího výstroje a výzbroje,

d) usnadnění zásobování a hlavně zásobování střelivem. (Pokračování.)

Un bataillon d'infanterie à l'avant-garde (por. de Rache).

Pod tímto záhlavím byla v srpnovém čísle B. B. S. M. řešena úloha pěšího praporu v předvoji. Por. de Rache v rámci tohoto cvičení studuje užití 3. kulometné čety (záloha palby velitele praporu).

Cas concret d'emploi de l'aéronautique et de la D.T.C.A. au corps d'armée (škpt. gšt. Van der Donckt).

Řešení použití letectva a pozemní obrany proti letadlům v armádním sboru na konkrétním případě. (Pokrač.)

Le siège de la citadelle d'Anvers en 1832 (mjr. Delvaux).

Ukončení historie obležení Antverp v roce 1832.

Le problème de la réduction des armements devant la société des Nations (mjr. gšt. Diepenryx).

Pobočník generálmajora de Ceunincka, vojenského člena přípravné komise odzbrojovací konference, popisuje utvoření, složení a úkol odzbrojovací komise a vývoj řešení problému odzbrojení a bezpečnosti od počátku až po dnešní dobu. Až dosud — jak sám pravi — podepsané úmluvy nepřinesly zárukám bezpečnosti, vepsaným do „Paktu Společnosti národů“ dostatečné moci zameziti vzniku záminky výpadu nebo omeziti úspěch takového výpadu. Přes to však bylo dosti účinné pro vzájemnou dohodu ve věcech odzbrojení a bezpečnosti.

Mjr. gšt. Josef Fetka.

c) Revues jugoslávské.

Pešadiski glasnik.

Jugoslávská armáda má mimo ústřední revui „Ratnik“, vydávanou ministerstvem vojska a námořnictva a přinášející úvahy a články buď všeobecného rázu nebo z oboru všeobecné taktiky a válečné historie (zvláště vzpomínky z bojů ve světové válce a z obou balkánských válek), ještě pro každou hlavní zbraň zvláštní věstník — glasnik, jež rediguje a vydává učiliště této zbraně.

Pro pěší vojsko vychází tento věstník pod názvem „Pěchotní věstník“ v pěchotní škole střelecké v Sarajevu, vydávaný čtvrtletně v 10 tisk. arších. Počátek revue byl umožněn ministerstvem v r. 1923 zvláštním úvěrem 100.000 dinárů, jež byl postupně snižován až na dnešní výši 25.000 din. Redakce časopisu se skládá z velitele pěchotní školy, z pokladníka, z administrátora, z korektora a ze 4—5 členů instruktorského sboru, kteří spolu s velitelem skládají redakční radu, posuzující hodnotu doslých příspěvků. Každý instruktor pěchotní školy střelecké je povinen dodat ročně tři až čtyři články určitého rozsahu, za kterovožto práci je honorován stálým měsíčním přídavkem 200—300 dinarů.

Články, které dodávají časopisu instruktoři školy, jsou buď přednáškami, upravenými pro tisk nebo rozvedeným některým zajímavým problémem z jejich oboru. Poněvadž každý mladší důstojník jugoslávského vojska musí absolvovati toto učiliště, přimykají se i články ostatních příslušatelů k základní linii časopisu: býti tribunou důstojníků pěšího vojska a zvláště mladších. Kromě přetrásání základních a přece velmi početných témat z oboru činnosti důstojníka pěchoty přináší tato revue vždy

alespoň na 30 stranách zprávy a poznámky o novinkách, zaváděných jak ve výzbroji, tak ve výcviku ostatních armád světa.

Ročník 1930, svazek I. — Leden, únor, březen.

Brig. gen. Gligorijs H. Jovanović: Palebný plán pěchoty a dělostřelectva v obraně.

Autor, od roku 1929 velitel pěchotní školy střelecké, probírá tu řadu úvah a poznámek k první taktické práci frekventantů vyššího a nižšího kursu loňského ročníku, poukazuje především na četná ustanovení nejdůležitějších předpisů pro pěchotu, Cvičebního (Egzerčna pravila I. a II. díl) a Polního řádu (Ratna služba). Máje bohaté zkušenosti válečné a osobní vlastnosti pedagoga popisuje pak široké obci čtenářské celý postup činnosti velitele praporu, který má po ústupu obsaditi dominující úsek Krasového masivu od provedení průzkumu posice až po vydání obsáhlého rozkazu k obraně. Největší předností článku je pěkná aplikace příkladů ze světové války, zvláště ztroskotání bulharského útoku na Čegansko brdo — Kajmakčalan v boční palbě srbských těžkých kulometů. Na těchto příkladech dovedl autor jasně vyloučiti mladým důstojníkům i méně podrobné články předpisů.

Plk. Kosta Antonović-mjr. Begović Pav.: O spolupráci pěchoty s letectvem.

Tento článek z pera učitelů nauky o styku a spojení je dokončením úvahy o výše uvedeném tématě z posledního svazku minulého ročníku. Výčet pojetek, jakož i způsob, jak jich používati, nelší se nikterak od našich a našeho pojetí, stejně jako organizace a funkce hlásné

služby, již však autoři v svém článku nevěnují příliš mnoho pozornosti. Za to vyžadují častá a četná společná cvičení ve spolupráci pěchoty s letcem od výcviku v četě počínaje, kterážto cvičení mají zahrnovati: vytýčování linií a SV. plátny a vyznačovacími terčí pěchotou a vyhledávání jich letcem; spojení s použitým signálních raket; vrhání zpráv z letounu; dodávání zpráv a žádostí pěchoty velitelům vyšších jednotek, resp. dělostřelectva; dodávání nařízení a rozkazů velitelů vyšších jednotek útočným sledům pěchoty; současné uvědomení většího počtu velitelů neb jednotek o důležitosti události (na př. nastávající nepřátelský protiútok). K článku je přiložen velmi instruktivní náčrt, zobrazující schematicky veškerá pojítka, uvedená za boje v činnost.

Plk. Živan M. Petrovič: **Názor o použití kulometných jednotek i jednotlivých těžkých kulometů.**

Jugoslávská kulometná rota je organizována ve 3 čety, každá pak má 3 kulometry. Autor článku, bývalý velitel kulometné jednotky v obou balkánských válkách i ve válce světové, je si vědom nevýhod, které tato organizace skýtá, a doporučuje proto návrat k organizaci válečné, jež se plně osvědčila, t. j. ke 4 četám po 2 kulometech, ač se tím palebná síla kulometné roty zmenší. Opíraje se o tytož zkušenosti přimlouvá se za rozšíření roty o četu 37mm děl, jak je tomu konečně již v mírové armádě jugoslávské (dělo syst. „Piteaux“ nebo „Škoda“ — býv. rak. I. G. M. 15). V další stati, odmítaje „prázdnotu na straně jedné a různost na straně druhé“ v názorech o použití těžkých kulometů aplikuje ustanovení předpisů o úloze a činnosti kulometné roty za přibližování a za útoku. Pokud jde o první fázi boje, dochází k závěru, že si velitel praporu ponechá určitou část kulometů v záloze, má-li prapor úkol převážný nebo zajišťovací. Naproti tomu zasadí velitel praporu i poslední zbraň za střetného boje. Pokud jde o rozdělení kulometné roty za útoku, upozorňuje autor na ustanovení služebních předpisů, že právo na použití kulometné roty za útoku a na její eventuální rozdělení má kromě velitele praporu i velitel pluku kromě přímého jejího velitele roty, takže nejasným rozdělením pravomoci může dojít k nedostatečnému neb úplnému nevyužití jednotky, která může i musí dání maximum své palebné mohutnosti. Proto v závěru doporučuje, aby veliteli praporu byla ponechána plná iniciativa v používání kulometné roty, je-li se svou jednotkou v 1. sledu, při čemž je nutno, aby i velitel praporu vyslechl názor a návrhy

svého velitele kulometné roty, jak toho vyžaduje speciálnost velitele roty těžkých kulometů, této nejmocnější pěchotní zbraně.

Plk. Dragutin M. Celović: **Naše polní opevňování ve válce 1914—1918.**

Výbuch světové války zastihl nás po této stránce nepřipravené. Teprve za mobilisace byly narychlo zahájeny opevňovací práce v úsecích, přidělených jednotlivým armádám. Poněvadž ve většině případů tato činnost nebyla rušena, zdálo se všude vybudovati střelecké zákopy s lehkými kryty a s jednoduchým pásmem drátěných překážek. Pro zálohy nebyly zvláštní kryty budovány, nýbrž bylo využito terénních tvarů. Jako pozorovatel byl užíván vyvýšenin nebo stromů bez jakékoli úpravy. Kulometná stanoviště byla téměř všesměs nekryta a byla volena tak, aby střelec kulometu mohl bočně postřelovati drátěné překážky a přístupy k zákopům. V tomto prvním období bojů není nic, na co by se mohl po stránce fortifikační položit důraz. Nepetržité, jednoduché linie střeleckých zákopů budovala osádka, právě jako dělostřelecká stanoviště a pozorovatelny budovala obsluha a personál pozorovatelů. Maskovalo se drnem. Komunikace byly zřizovány hlavně pro odvážení drahocenného dělostřeleckého materiálu. Členění obrany do hloubky nebylo známo, takže lineární opevnění bylo jediným způsobem obrany. Takto byly vedeny operace v Mačvě, obrana Smedereva v r. 1915 i obrana širšího předmostí valjevského při druhé ofenzivě rakouské v r. 1914.

V druhém období světové války na Balkáně — společná ofenziva německo-rakousko-bulharská a ústup srbského vojska Albanii — kromě částečných opevnění v okolí Bělehradu, Smedereva, Požarevce, Valjeva, Arandelovce a v Bagrdanské soutěsce, jež nebyla však ženijními vojsky dokončena v době klidu, nelze o zvláštních opevňovacích pracích mluvit. Za ústupu byly vždy narychlo vykopány jednoduché, často velmi mělké zákopy, zřídka opatřené překážkami. K tomuto přistupovala i destrukce komunikací a přechodů. Jiné činnosti za stálého nedostatku ženijního náciní a při lineárním způsobu obrany nemohlo ani býti. Poslední odpor kladem u Drenice, odkud zahájen pochod pod záštitou zadních vojsk přes Metochii do Albanie a na Korfu.

Ročník 1936, svazek II. — duben, květen, červen.

Plk. Živan M. Petrovič: **Názor o použití kulometných jednotek i jednotlivých těžkých kulometů.**

Dokončení článku z minulého svazku. Autor rozebírá tu s počátku technické možnosti použití těžkých kulometů za útoku, cituje i ustanovení služebních předpisů o střelbě, volbě cílů a o vzdálenostech cílů, na něž mohou kulomety střelí; proto odmítá ustanovení střeleckého předpisu pro těžké kulomety o střelbě těžkých kulometů na všechny vzdálenosti hlední a dochází k závěru, že by bylo škodlivé a nesprávné střelí přes 1200 m, že palbu těžkých kulometů je třeba řídit na zjištěná nejcitlivější místa obráncovy sestavy, a to soustředěním největšího počtu těchto výborných zbraní, a konečně, že souboj kulometů pro malou naději na úspěšný výsledek je možno doporučit, jen kdyby nastala naléhavá potřeba toho. Až do provedení zteče musí těžké kulomety svými svazky drah doplňovati ono krupobití, jež přinutí obránce, aby nepřekážel vlastní péchotě v pohybu. Dovoluje-li to situace a terén, je lépe, zůstane-li kulometná rota v rukou svého velitele. Je-li nutno ji rozdělit, musí být předem předvídána eventuelní palebná soustředění. Toho dosáhne velitel praporu tím, že si ponechá určitou část kulometné roty k dispozici. Přidělení kulometných jednotek nebo dokonce jednotlivých kulometů pěším rotám musí být výjimkou, a to dočasnou.

V obraně rozhoduje o rozdělení kulometných jednotek velitel pluku, jenž jim přidělí i úkoly podle palebného plánu pluku. Do rámce tohoto plánu musí nižší velitelé vložit podrobnější plány palby svých částí. Tyto plány zahrnují obranu vpřed posunutých bodů, krycí a hlavní posice se záchytným pásmem. Palba bude vesměs přímá; nepřímá střelba bude výjimkou a bude prováděna kulometnými jednotkami záložních praporů. Cílem kulometů zůstane i v obraně živý cíl, nepřátelský střelec s puškou nebo s lehkým kulometem, a jejich snahou přikovati jej s jeho druhy k zemi. Ani v obraně nedoporučuje autor střelby nad 1200 m, neboť zjišťovati cíle vzdálené přes 1000 m, jakož i pozorovati účinek střelby na ně je velmi obtížné i pro oko ozbrojené dalekohledem a následek toho je velká spotřeba střeliva bez mravních anebo hmotných účinků na straně útočníka.

V celkovém závěru vytýká autor znovu význam kulometné jednotky v rámci pěšího praporu a žádá pro ni místo a úkoly v boji, jaké jí pro její důležitost a mohutnost palebných prostředků právem náleží.

Plk. Dragutin M. Celović: Naše polní opevňování ve válce 1914 až 1918.

Autor dokončuje touto částí třetí obdoby, poslední ve vývoji polního opevňo-

vání v srbském vojsku za světové války, v níž ličí změny, jež nastaly, když soluňská fronta byla organizována jednotně po vzoru a podle zkušeností Francouzů ze západního bojiště. Bylo potřeba nejprve organizovati základnu pro příští operace v terénu nejvš obtížném za nsmírného napětí a námahy bojujících vojsk. Dobytím Bitolje a Kajmakčalanu byla fronta ustálena a vytvořena nová base pro ofensivní akce na podzim 1918. Úprava a budování posice se nelišilo v této době od způsobu organizace terénu v jiných armádách. Zvláštní péče byla věnována budování komunikací, zvláště v úseku planiny Nidže, kde stavěny nové trati z údolí řeky Sakuljevy. Hlavní komunikace se pripojovaly k tepně Bitolj—Soluň, byly postupně prodlužovány neb upravovány pro dopravu nákladními auty. Zdokonalování opevňovacích prací pokračovalo ve všech směrech až do průlomu soluňské fronty, kdy byl zahájen rychlý spád operací, které po stránce fortifikační jsou charakterisovány zběžnými pracemi opevňovacími, pokud je tempo pronásledování dovolovalo nebo vyžadovalo.

Závěr: Světová válka ukázala, že srbské vojsko nebylo znalé ani navyklé opevňování, jehož důležitost právě světové zápolení znovu potvrdilo. Fortifikace bylo tu použito jen z vnější nutnosti, nikoli z vnitřní potřeby. Autor uvažuje, kde vězí příčina toho; vysvětluje pak věc psychologicky: Srb je statečný voják, má-li nepřítele před sebou. Tu nepotřebuje krytu. Jemu stačí „spojení“ s druhy vpravo i vlevo, jež chce a musí viděti. Odtud lineární systém v obraně, i když je na újmu její odolnosti. Přes to autor doufá, že v nové armádě výcvikem a výchovou lze přesvědčiti vojín, že dobře organizované a vedené opevňování dovoluje větší úsporu sil, dobrou obranu i početné slabší osádkou a ušetření jejich životů. To je poučení a odkaz světové války.

Mjr. Ivan A. Sarnbek: Chyby při bojovém výcviku jednotlivce, družstva a čety, pozorované u vojinů, velitelů družstev a čet a jejich příčiny.

Autor podle svých zkušeností zjišťuje každoročně se opakující chyby, objevující se u vojinů neb u instruktorského sboru, jemuž však právem je klade za vinu. Vytýká nižším velitelům, že buď nevyžadují rigorózně provedení úkonu, kterážto chyba se pak vrací i ve výcviku družstva a čety, nebo nepředvedou vzorné ukázky, takže vojin navyká hned od počátku chybnému nebo nepřesnému cviku. Předností článku jest jeho konkrétnost a snaha jíti až k samému prameni a jádru zla. Ať již jde o zaujímání stanoviště, ulehání za krytem a využití

terénních tvarů vůbec, o postup průskoky neb o volbu a způsob přemísťování na příští místo, jest jasné, že tu mluví starý praktik, jehož jediným cílem je pomoci.

Plk. žen. vojska Dordě Jorgović: Im itace umělých překážek.

Nejtěžším předmětem k zastírání jsou umělé překážky. Barvení kolů nebo použití březových kolíků v zimě nestačí ani proti pozemnímu pozorování, natož proti pozorování ze vzduchu. Proti tomuto je dobré použití klamných překážek. Rozpoznání umělých překážek závisí jednak na roční době, jednak na době, jež uplynula od jejich zbudování. Autor dále líčí, jak se jeví na leteckém snímku na podzim, v zimě, na jaře a v létě.

Doporučuje pro všechna období kromě zimy jako nejrychlejší a nejlevnější způsob imitace postřikování barvou, složenou ze sazí a zeleně, k jejíž výrobě podává přesný návod. Ovšem nestačí imitace povrchu, nýbrž je třeba napodobiti i koly dřevěnými špalíky, odřezky nebo drny téhož profilu. Za nimi musí být postavena alespoň jedna řada kolů se zavěšenými kolíky na drátě, které napodobují další řady kolů pásma umělých překážek. — V zimě je práce o to snazší, že není třeba barvit povrch, sněh se jen uvalí nebo ušlape. Koly lze naznačiti buď hromádkami hnoje, jenž rozpustí sněh, nebo kousky kolíků, dřeva a pod.

Ivan Zalepugin: Poruchy přijímací radiotelegrafní stanice.

Tento článek je otiskem přednášky, již autor — ruský inženýr — konal loňského roku v důstojnických kursech pěchotní školy střelecké. Poruchy u přijímače dělí na dvě základní skupiny: na závady, jejichž příčina vězí mimo přijímací aparát, a na poruchy, způsobené některou částí přijímače. Proto také druhá část přednášky obsahuje návody k přezkoušení jednotlivých součástek přístroje, jako kondensátoru, transformátoru, reostatu, sluchátek a lamp. Nejobsáhlejší částí článku je řada přehledných tabulek, obsahujících tyto rubriky: stav přístroje, příčina poruchy, způsob zjištění a odstranění poruchy, vedle 7 schematických náčrtů.

O perspektivách budoucí války roze-psal se tu autor pod šifrou B.; cituje příslušnou literaturu ruskou, německou a francouzskou, již byl zřejmě přímo inspirován. Tyto pohledy na tvářnost budoucí války dělí podle skupin tří vědních oborů, které připravují plody svých snah pro příští válečné střetnutí; jsou to chemie, fyzika a biologie. Pokud se však merita věci týká, nepraví v svém článku nic nového nežli to, co občas proskočí i v časopiseckých zprávách našich. Nejzajímavější, avšak údají nejskoupější je kapitola fyzikální, týkající se telemecha-

niky, elektromagnetických vln a ultratónů. V ní poukazuje autor v první části na úspěšné vynálezy na poli hydrotelemechaniky v Severoamerické Unii a na výsledky, dosažené Francouzi v oboru avioelektromechaniky (telekondaktor a gloskop systému Chabotova). V druhé části kapitoly o ultratonech líčí dosavadní poměrně nevalné výsledky pokusů, dodává však, že, ač věda neovládá dosud tohoto prostředku, jenž se nemůže dnes ještě pokládati za skutečnost jako aviatika nebo radiotelegrafie, jejichž nesmírný rozvoj je dosud v živé paměti, přece nesmíme pousťeti tento nový prostředek se zřetele, mluvíme-li o perspektivách budoucí války. Kpt. J. Smazal.

Ratník.

Ročník 1929, červenec.

1. Krátký výpis o činnosti „Marvovského oddilu“ na posici Vljajnice r. 1915 za ústupu srbského vojska. Od plukovníka Konst. Kostiče.

Historický výpis o činnosti jednoho z oněch mnohých oddílů, na které bylo srbské vojsko za světové války rozděleno, a to t. zv. „Marvovského oddilu“ utvořeného za ústupu srbského vojska Albani. Líčí se tu operace z listopadu r. 1915. — Článek má jistý význam historický.

2. O visutých lanových drahách a jejich použití při dopravě vojenských potřeb za války. Od zál. kap. dipl. inž. Kosty J. Pantiče.

Autor vypisuje užitečnost visutých lanových drah za války vůbec, zdůrazňuje jejich pohyblivost a elasticnost systému a rychlost zmontování. Zvláště se zmiňuje o lanové dráze typu „va et vient“ použité s úspěchem na soluňské frontě. Uvádí různé výhody konstrukce lanových drah s dvojitým lanem a jejich kapacitu. — Přihlíží pak k vojenskému využití za světové války u různých armád. — V dalším uvádí hlavní součásti lanových drah, pojednává o volbě, montování a demontování trati, o činnosti na lanové trati a o zkušenostech získaných za války vůbec.

3. Vojenská služba v horách. Od plk. Dušana P. Živkoviče.

Vojenskou službu v horách dělí autor na období letní a zimní.

V letním období se koná výcvik v trenování mužstva v zdolávání těžko schůdného hornatého terénu za použití speciálních prostředků a přístrojů a probírá se způsob boje.

V zimním období se provádí výcvik trenování mužstva v zdolávání těžko schůdného hornatého terénu pokrytého

sněhem a za použití lyží a různých prostředků k provádění taktické činnosti a úloh.

Autor se tu zabývá speciálně výcvikem v zimním období a prováděním taktických úkolů v zimě v horách. Uvádí organizaci speciálních horských jednotek a způsob výcviku, pochody v horách, způsob opatření mužstva v horách oděvem, stravou a ubytování; provádění průzkumu, zajištění boje za útoku a v obraně; ke konci se zmiňuje o použití lyží při boji u různých druhů zbraní a služeb.

4. Rychlá stavba mostů přes dravé a hluboké řeky. Od žen. kap. I. tř. Milivoje G. Gjorgjeviče.

V článku rozbírá autor možnost nutného překlenutí překážky, buď řeky nebo propasti v terénu bez cest, pustém, kterým musí nějaká kolona pochodovala a kteroužto překážku nelze obejít ani nelze tam přivést mostové trény. Autor píše, že se mu podobný případ stal za doby balkánských válek a za světové války jen jednou, a to tehdy, když v dubnu r. 1913 za balkánské války měly 2 ženijní roty přidělené moravské brigádě v Elbasanu zříditi cestu a objekty na ní od vesnice Cury do Elbasanu, aby byla umožněna doprava mezi Ochridou a Elbasanem. Pak ličí způsob přemostění řeky Devoly u vesnice Gostině za podmínek shora uvedených.

5. Opět o vojenském okruhu. Od plk. pěch. Milana M. Grujičeviče.

Autor navazuje na 3 články uveřejněné v minulých svazcích „Ratniku“ 1927 a 1928 o reorganizaci vojenských okruhů (jsou to naše dopl. okr. velitelství). Článek se týká různých opatření při registrování brančů a má význam jen pro armádu král. Jugoslaviie.

6. Psychologie a vojsko. Z francouzského upravil major S. Jevremovič. (Z revue d'Infanterie prosincové číslo, ročník 1928.)

V článku se rozvádí otázka nadhozená jedním německým generálem: „Materiál či morálka?“ O tomto tématu bylo již v Ratniku psáno též ve svazku březnovém, ročník 1929.

Tento článek hlavně poukazuje na to, zda vojsko, u kterého je morálka na vyšší, ale není opatřeno náležitými bojovými prostředky, nepobude morálky, když pocítí svou slabost? Naopak zase k čemu jsou platny všechny možné technické bojové prostředky a vymoženosti, když trupa pozbyla dobré vůle a sebeobětování?

Praví dále, že zdatnost vojska závisí nejen na morálce a bojových prostředcích, nýbrž nerozdílným faktorem od uvedených je též intelektuální zdatnost velitelů a vojinů. A tak, praví autor,

nastal rozpor 3 faktorů, kteří jsou zásadními činiteli vojenské síly.

Uvádí pak, že úkolem vojenské literatury má být, zabývat se studiem otázek, za použití zkušeností z minulosti a příkladů z přítomnosti.

7. Zamlžení jako pasivní prostředek ochrany proti letadlům. Od anonyma C.

V článku se ličí v krátkosti německé pokusy o zamlžení, konané v roce 1928 u Stuttgartu; mimo to se v něm mluví o přístrojích k tomu použitých a o výsledcích pokusů, které byly celkem dobré.

8. Jednotnost ve velení. Od anonyma R.

Krátká úvaha o účelnosti jednotného velení spojeneckých armád na západní frontě a zkušenost vyplývající z toho pro budoucí válku, která bude také podle všeho válkou koaliční.

Srpen—září.

1. Locarnská mírová smlouva od gen. Danila S. Kalafatoviče.

Autor uvádí v článku v plném znění smlouvu uzavřenou 16. října r. 1925 mezi Francií a Německem. Následky této smlouvy byly: Vstup Německa do Svazu národů, Kelloggův pakt, plán Youngův. Německo uznalo definitivně své západní hranice. Autor pak píše, že Německo Locarnskou smlouvou přispělo mnoho k udržení míru v Evropě. Jeho příkladu však nenásledovaly druhé státy, poražené ve světové válce; následek toho je odklad v zabezpečení světového míru a odzbrojení.

2. Nezdařené operace. Ponaučení ze srbsko-rakouské války v r. 1914. Od gen. Josefa G. Kostiče.

(V recenzi zahrnuto ukončení ze svazku říjen 1929.)

Jsou tu příklady různých nezdařených operací ze srbsko-rakouské války v r. 1914. — Důvod, který vedl autora k uveřejnění a k upozornění na tyto operace, je ten, že nejen studium správně řešených taktických úloh má být jakýmsi povzbuzením k další práci, nýbrž též nezdařené operace musí být studovány, abychom se vystříhali chyb. Důvody neúspěchů jsou nesprávné a nedostatečné zprávy o nepříteli a o sousedních trupech.

3. Plán palby. Od plk. pěch. Pavla Gr. Pavloviče.

Autor uvádí na podkladě Cvičebního řádu pro pěchotu arm. král. Jugoslaviie plán palby pro pušku, lehký a těžký kulomet, pěchotní dělo, minomety, vrhače granátů, ruční granáty. Dále uvádí úkoly velitele praporu a roty za útoku a obrany.

4. Zpravodajská služba před nepřítelem a výcvik v této službě v míru. Od pplk. Todora K. Miličeviče.

Pojem a účel zpravodajské služby. Jakých zpráv potřebujeme o nepříteli, jakých prostředků se užívá k získání zpráv, výsledk zajatců, přezkoušení zpráv, postup při výcviku v zpravodajské službě.

5. Problém presenční služební povinnosti osobonemocnělých trachomem a zamezení vlastní infekce resp. simulování u rekrutů. Od generála zdrav. dr. Mil. Žerajiče.

Autor doporučuje opatření k potlačování trachomu a jiných epidemií již v obcích obecními radami za pomoci zdravotní komise.

6. Výcvik v létání ve vojenském letectvu. Od por. Miodraga K. Nikoliče. (V recenzi zahrnuto dokončení ze svazku — říjen 1929.)

Při výcviku v létání jde méně o časté létání, jako spíše o správný způsob létání. Letecké službě má státi v čele vždy jen skutečný letec. Italské vojenské letectví děkuje za svůj rozmach státnímu sekretáři Balbovi, který je sám letcem a ví, co lze provést a co se může požadovati. Vliv na let mají:

1. druh, důležitost, úkol, stáří, počet, vlohy a stupeň výcviku leteckého personálu;
2. druh a počet výpomocného personálu;
3. jakost a množství letounů;
4. pohonné hmoty a mazadla, jakož i speciální prostředky a vliv veškerých těchto věcí na leteckou službu;
5. vliv letišť na lety;
6. vliv povětrnosti na lety;
7. zdravotní podmínky a jejich vliv na lety;
8. účel letů a jejich vliv na různost provádění letecké služby.

Celkem uvádí článek veškeré zásady, podle nichž se má prováděti mírový výcvik v armádě.

7. Příděl a doplňování ženijního nářadí a materiálu pro armádu v poli. Od plk. Gjorje Jorgoviče.

Z ruských a částečně německých pramenů snaží se autor dokázat, že:

1. bez organisovaného přídělu a doplňování nářadí pozývají technické trupy na své výkonnosti;
2. doplňování má se cvičiti v míru a ve válce má býti řádně upraveno;
3. na nedbalost v míru se ve válce těžce doplácí.

8. Olej pro transformátory. Od plk. děl. tech. Dragutina Ž. Šokorace.

Autor rozbírá v článku použití minerálních olejů v průmyslu vůbec, jich přezkušování, zejména fyzické zkoušky; uvádí pak dále jejich odolnost, hlavně při různých změnách; jejich změny při zahřátí. Ke konci praví, že je v zájmu celku, aby se metody kvalifikace a přejímání olejů co nejvíce modernisovaly.

9. Vysazování vojsk z lodí. (Od německého kontreadmirála Wülfing von Ditten.) Z německého upravil kpt. Branko H. Plhak.

Autor podává zde podle válečných zkušeností a na příkladech různé způsoby a účely vysazování vojsk z lodí, přípravy k němu, volbu a průzkum místa a rozkaz k němu; dobu vysazování vojsk z lodí a jak se to provádí. Ke konci zmiňuje se o ochraně vysazování vojsk z lodí a v čí ruce je velení; neboť při tom jsou trupy pozemního vojska a námořnictva. Nutno proto přesně vymeziti obor působnosti obou.

10. Ještě něco o novém předpise o účetnictví. Od plk. Alexandra M. Todoroviče.

O novém předpise o účetnictví byl v Ratniku článek ve svazku červnovém, ročník 1929. Autor navazuje na něj a kritizuje různé články tohoto předpisu. Činí též věcné návrhy na různé změny.

11. Úkol a rozvoj dělostřelectva ve světové válce. Z francouzského upravil ppor. Gjorgje R. Stanjlovič. (Z Revue d'Artillerie, svazek září 1926.)

Autor se zde zmiňuje o poměrném rozvoji dělostřelectva k pěchotě, a to o početním stavu děl na 1000 pušek od počátku do konce války; pak uvádí poměr těžkého a lehkého dělostřelectva v různých armádách za války, poměr děl s rasantní drahou střely a s drahou zakřivenou. Dále činí zmínku o rázích děl lehkého a těžkého dělostřelectva a o dostřelu moderních děl, a spotřebě střeliva a o způsobu zásobování dělovým střelivem. Rozbírá taktiku palby, řízení střelby a organizaci dělostřelectva.

12. Formální sestava pěší roty. Od pplk. Ivana S. Tomaševiče.

Na základě neocenitelných zkušeností získaných v srbské armádě o budoucí sestavě pěší roty zamítá autor všeobecnou tendenci snížení počtu pěší roty na 100—120 mužů a navrhuje, aby měla rota nejméně 180 mužů. Také je proti přídělu lehkých kulometů všem četám u roty; navrhuje spojití veškeré lehké kulometry v jednu samostatnou četou.

13. Ochrana obyvatelstva proti plynovým leteckým útokům. (Z německého upravil plk. Miloš Gj. Stankovič.)

V článku se opětují stále se o-aku-
jící obavy a výzvy k aktivním a pa-
sivním opatřením pro ochranu obyvatel-
stva proti plynovým leteckým útokům.

14. Poslušnost, odpovědnost
a charakter vojenského ve-
litele. Podle generála rakouské armá-
dy L. Gojgingera upravil z německého
anonym Gj.

Je to zajímavá vojensko-psycho-
logická studie na podkladě zkušeností
nabytých za války a na příkladech ze
světové války.

15. První zájezd našeho vá-
lečného loďstva do ciziny. Od
Mil. V. Stevanoviče.

Krátký historický přehled vývoje
mladého jihoslovanského námořnictva.

16. Válečné zkušenosti jed-
noho bulharského lékaře. —

Z francouzského upravil mjr. dr. Milo-
rad J. Felix.

Plukovní lékař 33. pěšího pluku bul-
harské armády za světové války dr. Ta-
nanov uveřejnil v „Bulletin International
janvier 1929“ své zkušenosti získané za
války v letech 1915—18. Ačkoliv jich
nabyl jen u pluku, jest jeho článek za-
jímavý proto, že lze z něho seznati, jak
se prováděla zdravotnická služba v bul-
harské armádě za války a jaké těžkosti
bylo nutno při tom zdolati, jak co se
týká materiální, tak i personální stránky.

Překladatel srovnává to se zdravot-
ními poměry v srbském vojsku a dospí-
vá názoru, že poměry v tom oboru byly
v obou armádách asi stejně těžké. Člá-
nek je velmi zajímavý.

Pplk. Valerius Komárek.

d) *Revue polské.*

Bellona.

Ročník XI., díl XXXIII., seš. 1—3. *)

Mjr. gšt. Rola Arciszewski: Strate-
gický problém velení.

Autor, na jehož studie vysoké stra-
tegicko-filosofické hodnoty bylo již často
ve VR. upozorněno, věnuje své úvahy
problému, jak možno se připravovati na
úlohu dobrého stratega-velitele. Nestu-
dovati průběh bitev, ale příčiny
porážek nebo vítězství se zvláštním zře-
ním k těm složkám pojetí bitvy, jež
měly vůdci přinést rozhodné vítěz-
ství! Čím rozhodnější akce, tím geniál-
nější vůdce!

Světová válka přešla v r. 1914 do
unavujících ustálených front a do boje
materiálu proti materiálu, protože obě
armády na západní frontě nebyly v r.
1914 s to dosíci rozhodného ví-
tězství. Nestačí zavrhovati ustálené
fronty a materiální válku — nutno také
naléztí způsob, jak ji zabrániti, t. j. jak
vésti rozhodující rány protivne-
příteli. Pod vlivem těchto úvah roz-
bírám pak autor francouzský manévru na
západní frontě v r. 1914.

Nebylo možno zahájití operace ne-
šťastnějším seskupením sil a ne-
promyšlenější ofensivou — se zřením
k operacím německým — jak Joffre v r.
1914. Zásada: „nestaratí se o ne-
přítele, energická ofensiva
vedená kamkoliv jej musí zni-
čiti“ — našla zde nejvěrnější aplikaci.
Ne úvahy — ale pocit — byl podkla-
dem strategického manévru. Od počátku

vidíme Joffra jako vůdce, jak pevně
trvá — přes veškeré poplašné zprávy —
na svém manévru; chtěl udeřiti „pěsti“,
udeřil však v t. zv. pohraniční bitvě jen
„čtyřmi prsty své ruky (nesou-
vislé podniky v bráně Belfort, Charnes,
Stenay, Chimay) s bezvládným pal-
cem (anglická armáda)“. Klasický pří-
pad naprosté změny myšlenky
manévru provedením. Myšlenka
„zničit nepřítele“ ustoupila úvahám
„osvobodit Alsasko“, rozhodnutí hledáno
současně na široké frontě
stejněoměrně seskupenými si-
lami — toť důvody neúspěchu pohra-
niční bitvy.

S podobného hlediska hodnotí autor
operace jednotlivých složek Joffrovy ar-
mády (ofensiva alsaská, lotrinská, lu-
cemburská, belgická a bitva u Charle-
roi) a přechází k operacím ústu-
povým, které nazývá „zmítáním
armády pod tlakem nepříte-
le“. Přes strategické neúspěchy souvis-
lé stejnoměrně husté fronty, způsobené
„nedbáním o nepřítele“, lpí Joff-
re houževnatě na zásadách, z nichž po-
vstala myšlenka pohraniční bitvy. Jeho
instrukce a rozkazy jsou bez
ceny, poněvadž nepřítel v zárodku mě-
ní předpoklady, na nichž byly vybudo-
vány. Události kvapí k bitvě Guise—St.
Quentin, kde protivůli Joffrově na-
stává nečekaný obrat v prospěch fran-
couzské armády. Němci nechají se zlá-
kati odporem Lanrezaca, nasazují zálo-
hy, oslabují a obnažují své levé křídlo
proti útokům z Paříže. Joffre chápe, že
iniciativním možno býti jen
tehdy, když byla dříve zaji-
štěna volnost jednání a přijímá
myšlenku rychlého ústupu a od-
poutání od nepřítele; ještě však váhá

*) Pokračování recensí, uveřejněných
ve VR. 1929, seš. 11; opravte na str. 899,
R. XXXIII. správně na R. XXXII.

a zlákan místními úspěchy jen s velkou nechutí vydává příslušné rozkazy; 1. září byl teprve jeho myšlenkový přerod dokonán, neboť odmítá návrh Mannoaryho „protiútočiti do křídla Němců“ — volnost jednání se stalo heslem jeho manévru. Nastává bitva na Marne. Proč nebyla rozhodující? Úder levého francouzského křídla nebyl dosti rozhodný a silný, aby zničil Němce: bylo obtížné, ba nemožné porušiti jednotvárně hustě obsazené dlouhé fronty za účelem získání velkých záloh; spolupráce s anglickou armádou narážela na neporozumění a obtíže formálního i prestižního rázu; péče o absolutní souvislost fronty pohltila zálohy (Revinny, Mailly, levé anglické křídlo).

Vidíme, že 6. armáda nemá již sil k pokračování v útoku — 10. září Němci přes své úspěchy u Mailly a Fère Champenoise — ustoupili. Francouzové nemají rozhodnost a ideu ve využití úspěchu a z „průrazu fronty se stane pouhé vyduť“. Paříž byla zachráněna, ale Němci nebyli poraženi.

Major gšt. Włodzimierz Dunin Zuchowski: Smíšené jednotky.

Své úvahy začíná autor rozbořem jiných „smíšených jednotek“ než „vyšších“ na různých frontách světové války. Na západní frontě to bylo jednak jezdecktvo, kterému byla přidělena pěchota na autech a tanky k posílení mohutnosti palby, jednak motorisované jednotky všech zbraní (pohyblivost strategická a taktická). Na východní frontě a na všech nesouvislých (koloniálních) bojištích byla naproti tomu snaha zesílit pěchotu jednotkami jezdecktva, jež by ji umožňovaly operovati na široké frontě (průzkum, ochrana křídel, styk a spojení).

Lze tedy rozlišovati dvojí smíšené jednotky, jichž užití chce autor zkoumati;

jednotky, kde pohybová rychlost není menší než u jezdecktva (motorisované oddíly);

jednotky, jejichž celková pohybová rychlost je menší než u jezdecktva.

Ať tak anebo tak: jádro smíšeného oddílu má vždy odlišnou pohybovou rychlost než celek, tedy obtížný manévr, který by různě rychlé složky vedl k časově jednotnému úderu.

Major Zuchowski dospívá po delších úvahách k závěru, že není radno tvořiti organicky smíšené jednotky, jež dojdou správného užití přece jen v ostraze nebo krytu; stačí spokojiti se předvídaním organizace převozu jednotek zbraní auty za jezdecktvem (strategickou pohyblivostí). Radí k význačnějšímu zesílení vyšších jednotek jezdecktvem.

Kpt. gšt. Adam Przybylski: Obranný boj o Wilno (duben-květen 1919).

Jeden skutečně vzorný příklad aktivní obrany v obraně města (6 prap., 8 esk., 18 děl) proti litevsko-běloruským silám (12 000 mužů, 20 děl) útočícím z tří stran koncentricky na město. Veliteli polských sil gen. Śmigły se podařilo těmi včas zahájenými protioútoky poraziti dvojnásobné síly protivníka před jejich koncentrací.

Kpt. gšt. E. Hinterhoff: Nájezdy jezdecktva.

Po definici „nájezdu“ jako silného, rychlého útoku překvapením na živou sílu nebo na významné objekty v týlu nepřítelů dělí autor nájezdy na akce samostatné a akce, prováděné ve větším operačním svazku. Pro první akce hodnotí se nesouvislá fronta (ostraha, kryt a p.) jako nejvhodnější strategické prostředí; druhá akce má největší naději na úspěch při průrazech fronty a pronásledování nepřítelů. Přes to se zdáří nájezd jezdecktva i na ustálené frontě (Kovel na jaře 1920). Nájezdy menších jednotek jezdecktva s omezeným cílem co do hloubky i času nazývá autor výpady (eskadrona až brigáda).

a Přípravy:

Výběr jednotek co do morálních a vojenských vlastností, stanovení směru, péče o překvapení, volba východiska, vybojování průrazu (nejlépe jiné jednotky než nájezdové, ačkoli při dnešní výzbroji jest i jezdecktvo schopno splniti tento úkol).

b) Složení nájezdové skupiny:

Kombinovati pohyb a údernost podle úkolu (vzdálené objekty neživé vyžadují rychlost pohybu; živá síla — mohutnost úderu).

Jezdecktvo nejméně v síle jedné jezdecké divise.

Palebnou mohutnost získati: zvětšením počtu těžkých kulometů v eskadronách, užití kulometů na „taczankách“ (kára s kulometem, tažena 2 koňmi, upravená pro palbu kulometu za pohybu i ve cvalu), cyklistické jednotky (při dobrých cestách), pěchota na autech (při špatných cestách lépe upustiti od tohoto způsobu dopravy pěchoty, která dosáhne pěšky jistěji a snadněji cíle), lehká děla a lehké houfnice, obrněná auta k zajištění průzkumu a ochraně prvků méně pohyblivých; pásová vozidla pro pohyb palebných prostředků po volném terénu (užití motorových vozidel může se však ztroskotati na obtížném, zpravidla nemožném zásobování pohonnými hmotami za nájezdu).

Letectvo: nezbytné nutné, velmi pečlivě volené, a to hlavně se zřetelím k spojení i styku s vyššími veliteli.

stvími (velitelství fronty); zpravodajství pro velitelství řídící nájezdy v souvislosti s většími svazky musí být velmi přesné, nestačí stručné shozené hlášení (klamné hlášení letce o neúspěchu polského nájezdu v r. 1920 na Koziatyn mělo vážný vliv na rozhodnutí hlavního velitelství pro operace v Ukrajině), třeba hlášení podávána prověřovati i písemně doplniti; letec musí zjišťovat účinek nájezdu a odvetná opatření činěná nepřítelem, rušit, ne-li znemožnit pozorovací možnost nepřátelského letectva a zameziti, aby nepřátelské letectvo nepodnikalo bitevní nálety na postupující jezdeckto (letectvo zmařilo svými útoky některé významné nájezdy gen. Wrangla, Budienného); bombardovací letectvo prodlužuje nájezdy jezdeckta do hloubky útokem na významné objekty nepřítele.

Trény, služby: Každá jednotka musí mít své střelivo u sebe, nejméně čtyřdenní dávku. Zásobování proviantem — výhradně využití místních zdrojů. Ženíjní materiál — podle potřeby (v soupravách). Odsuny — ranění na vozech, které složily střelivo (při správně založeném nájezdu není mnoho raněných), zřizovati postupné sběrné opatření hojně automobily. Zajatci — těžký odsun, který musí být zajištěn zvl. jednotkami, nezatěžujícími hodnotu nájezdu. Vystřihati se odsunu válečné kořisti (gen. Mamontov — 2000 vozů z válečné kořisti).

c) **Provedení nájezdu:** Postupovati na úzké frontě (jedna nebo více blízko sebe ležících silnic) s dělostřelectvem rozptýleným po hloubce nájezdu tak, aby mohlo působiti vždy a na všechny strany. Klamati nepřítele vysláním oddílů (s dělostřelectvem) na komunikace jiného směru, než kam je veden hlavní nápor nájezdu. Přezvědy co nejslabší a jen k vlastní ochraně. Vyhýbat se boji; tam, kde je předvídan, organisovati předem jednotky k jeho vedení; obchvacovati odpor, ale neuchylovati se od cíle nájezdu; návrat připraviti velmi pečlivě, úspěch se dostaví jen spoluprací fronty. Pojítka: letectvo a poštovní holubi; radiotelegrafie prozrazuje přesuny nájezdu (radiogoniometrie).

d) **Boj proti nájezdům:** letectvo a jezdeckto; pohyblivé jednotky palebné (pěchota na autech, dělostřelectvo) snaží se zničiti pohyblivou sílu nájezdu a dát tím příležitost jezdecktu a letectvu k rozhodné akci. Obrněná auta se výborně osvědčila v obraně významných objektů proti nájezdům. Bojovat

jen silnými seskupeními sil, dobře chráněnými na křídlech; malé bojové skupiny stanou se kořistí nájezdu a zvětšují svým neúspěchem jen paniku. Někdy se může nájezd ztroskotati na podmínovaných komunikacích a jejich objektech, na otrávených studních, zaplňovaných prostorech, zejména lesích a p., což však vyžaduje vesměs jistého času k přípravě i k provedení.

Kmdr. ppor. gšt. R. Czezott: Taktické užití ponorek.

Velmi zajímavá studie, od jejíž recenze uposam jediné se zřením na vnitrozemní polohu našeho státu a pravděpodobných bojišť naší armády.

Mjr. K. S. Tomasz Rybicki: Sebeobrana.

Článek, který nám osvětluje velmi jasně názory polských voj. předpisů na sebeobranu v ochraně cti a při pobuřujícím odepření poslušnosti. Voják jest oprávněn užití zbraně jako krajního prostředku sebeobran, i jde-li o urážky způsobené osobami ženského pohlaví.

Mjr. dr. Wacław Lipinski popisuje velmi výstižně vznik polské armády ve Francii od r. 1914.

Kpt. gšt. Mar. Roman Stankiewicz rozbírá obranu flanderského pobřeží, studie pro polské poměry nájisto velmi cenná.

Pplk. gšt. Rudolf Jagielski: Užití div. dělostřelectva za útoku — obsáhla, dosti podrobná studie v snaze dosíci nejlepších výsledků nepatrně přiděleným dělostřelectvem.

Mjr. gšt. Tadeusz Zakrzewski studuje velmi poučné otázku záloh lidí v Německu a Rusku pro případ války v r. 1940 s pravděpodobným trváním dvou let.

Rusko — podle názoru autora — může vzhledem k své organisaci branné výchovy celého národa po celou dobu dvou let udržovati svou armádu na výši 3,000.000 mužů mladších než 40 let; teprve po dvou letech nastaly poruchy, které by bylo nutno odstraniti povoláním starších ročníků nebo zmenšením celkových počtů. Přes tento vysoký početní stav pol. armád bude Rusko moci disponovati také ještě značnými pracovníky ve vojenském průmyslu, aby byla zaručena úplná, moderní a hojná materiální výzbroj mobilisované milionové armády.

Německo — hodnotí autor na polní armádu 1,500.000 mužů, která po jednom roce války dosáhne 3,500.000

mužů, moderně a hojně vyzbrojených. Mnohem zajímavější než uvedená čísla je však autorův způsob kalkulace branné síly státu, poněvadž užívá několika poměrně málo známých čísel a koeficientů ze světové války o spotřebě a doplňování vojáků.

Por. nám. Jan St. Bartlewicz. Zkušenosti z činnosti flotily pínské v polsko-sovětské válce. Byť i se povaha Dněpru a jeho přítoků valně lišila od vlastností a břehů našich vodních toků, sluší z tohoto článku čerpat jedno ponaučení: aktivní přehrada vodního toku prostředky pobřežními neskýtá nikdy absolutní ochrany proti činnosti flotily nepřítelů. Nestačí také mít na vodním boku několik lodí s úkolem bojovým; nutno též disponovat prostředky pro mohutné převozy jednotek polní armády, jednotkami pro hledání a kladení min, barikád a p., dílnami a přístavami; konečně třeba též řešit způsob přepravy flotily — při ústupu — na jiný vodní tok (spojovací kanály mezi vodními toky, převoz lodních jednotek po železnici). Zdárné výsledky flotily závisí — ne na posledním místě — též na všech opatřeních, jež byla v míru provedena na splavnosti i pro udržování vodního toku, nemluvě o výcviku a o plavebních schopnostech osádek všech plavidel. Moderní říční flotila musí také mít své vlastní letectvo a rychlé „vodní jezdectvo“ jako malé motorové čluny a hydrogliséry.

Pplk. Chocieszynski odůvodňuje nutnost zachovati i moderní armádě, přes veškerou motorisaci — koňský potah jako jediné spolehlivé prostředek převozu v pásmu dělové palby (komunikace sjíždě pro motorová vozidla jsou pod palbou, jejich sjíždnost se rychle zmenšuje; koňský potah užívá naproti tomu polních cest, které uniknou lehce dělové palbě a postřehu nepřítelů; pásové traktory jsou příliš nákladným prostředkem, aby mohly svým množstvím nahradit úplně koňský potah u armády v poli).

Kpt. gšt. Edvard Izdebski: Bitva u Zamošcie (Komarov) 26.—27. srpna 1914.

Velmi podrobná studie přibližovacího boje, střetného boje, boje v lese, pokusů o obchvat obou křídel protivníka na podkladě oficiálních aktů vídeňského archivu, deníků atd. Ruské prameny nebylo možno získati.

Z různých zpráv.

Denní fin. náklad na jednoho polského vojína činí 2 zl. 36'8 gr., ročně 864'25 zl. (1 zl. Kč 3'70).

Posluchači do vál. školy polské nejsou přijímáni po přijímacích zkouškách jako doposud; velitelé navrhnou ze svých podřízených posluchače, kteří vyhovují služebně s hlavním zřením na jejich válečné zkušenosti. Z těchto seznamů sestaví náčelník hlavního štábu 120 posluchačů, odkomanduje je na tři měsíce k řádové službě ve zbraních jim cizích a povolá je pak do dvouměsíčního zkušebního kursu; definitivní přijetí do válečné školy závisí na úspěšném absolvování kursu a na válečných zkušenostech dotčeného důstojníka. Pro důstojníky, kteří nemají válečných zkušeností, je vyhrazeno jen několik míst, jichž počet bude postupně zvětšován podle ubývajících počtů přihlášek důstojníků s vál. zkušenostmi. Není sporu, že se toto opatření vykládá jako volný průchod protekcionářství jistě skupiny důstojníků. Uvážíme-li však, že Polsko válčilo zcela samostatně celým národem ještě v nepřevratových letech, najdeme také jakousi zdravou podstatu celého nařízení.

Ing. T. Winnicki přilouvá se za organizaci zvláštního inženýrského sboru průmyslového, složeného jak z aktivních, tak — hlavně — záložních důstojníků-inženýrů, činných v různých odvětvích válečného průmyslu; slibuje si od svého návrhu dokonale nepretržitost chodu jednotlivých průmyslových závodů za mobilisace průmyslu za války.

Čs. vědecký ústav vojenský. Pod tímto záhlavím podává Bellona přehled a charakteristiku našeho vojenského písemnictví. Pochvalná a lichotivá slova jsou věnována literárním soutěžím pořádaným VÚV.

Vojenské rozhledy. Uvádím několik poznámek, které svědčí o bystrém postřehu neznámého autora článku: málo vyšších důstojníků jako spolupracovníků; poměrně málo intenzivní práce historické ze světové války a zejména z bojů na Slovensku; překlady z cizí literatury se vůbec nevyskytují. Polemika žádná.

Vojensko-technické zprávy a vojenské Zdravotnické listy jsou charakterisovány jako časopisy stojící na vysoké odborné úrovni.

Autor kritizuje v našem písemnictví nedostatek odborných časopisů jednotlivých hlavních zbraní a časopisu, který by přinášel překlady cizí vojenské literatury.

Mjr. gšt. Polívka.

e) Revues rumunské.

România militara.

Ročník 1929, číslo 7.—12.

Pplk. Manafu: Příprava národní obrany. Dosavadní úmluvy k zachování míru nestačí na odvrácení války. Musíme být připraveni. Nejen armáda, nýbrž celý národ, veškerá jeho zařízení veřejná i soukromá.

1. Průmysl.

Z 18 milionů rumunského obyvatelstva bude 4—5 milionů zaměstnáno ve válečném průmyslu. Dále ličí článek všeobecně známé požadavky, aby mírový průmysl byl organizován a připraven již v míru tak, aby se rychle mohl proměnit v průmysl válečný.

2. Zemědělství.

Zde je vysloven požadavek, aby mobilisace neochromila zemědělskou výrobu, nýbrž ji ještě zvýšila. K tomu je třeba určitého plánu, o nějž by pečoval jistý centrální orgán v ministerstvu zemědělství.

3. Politika.

V tomto odstavci vychází autor ze známého výroku, že válka je pokračováním politiky jinými prostředky. Vnitřní politice se ukládá hlavně povinnost, pěstovat v národu bojovného ducha prostřednictvím škol, v kostelech, tiskem, přednáškami, v sportovních spolcích, sportovními závody atd. Zajistit pro válku součinnost všech politických stran. Při tom udržovat armádu stranou od politických zápasů. Zahraníční politika má se starat o získání vhodných spojenců, má vyhlédnout pro vypovězení války vhodný okamžik, má získat mezinárodní veřejné mínění pro vlastní spravedlivou věc, má při vypovězení války předložit vrchnímu velení prostě a jasně problém, jež třeba řešit. Z toho vyplývá součinnost příslušných orgánů politických s vojenskými velitelstvími již v míru.

4. Národní hospodářství.

Příprava národního hospodářství se vidí v podpoře vzestupného vývoje národního hospodářství, v opatření armády, průmyslu, železnic atd., surovinami, v sestavení dopravních plánů a vřízení orgánů národního hospodářství se zřetelem na válku. K tomu cíli by měl být zřízen v ministerstvu války centrální studijní a přípravný orgán z civilních a vojenských osob, který by studoval a řešil národohospodářské problémy vojska v míru i ve válce.

5. Finance.

V tomto odstavci je vysloven názor, že stát má potřebu, aby disponoval trvale jistým „válečným fondem“, z kterého by se hradily výdaje na mobilisaci a aspoň na první operace.

6. Administrace.

Činnost administrativních úřadů státních v mobilisaci a za války jest třeba připravit předem. Každoročně má být sestaven seznam personálu, kterého potřebují úřady ve válce a který musí být v míru zajištěn.

7. Příprava sociální, morální a kulturní.

Do sociální přípravy se počítá: organizace práce, sociální péče, opatření pro péči o raněné, veřejné zdravotnictví, statistika řemeslníků a specialistů pro účely válečné, statistika obyvatelstva atd. Morální a kulturní příprava národa náleží vůdcům lidu. Důležitá úloha připadá tisku; proto musí býti náležitě řízen a informován.

8. Příprava území.

K tomu patří vybudování stálých opevnění, péče o železnice a o ostatní komunikační prostředky.

U každé z probíraných materiálů uvádí pisatel, jak byly hlavní evropské státy v tom onom oboru připraveny před světovou válkou, jak byla příslušná odvětví řízena za války, jak se vyvíjely příslušné řídicí orgány.

V závěru je poukázáno na aktuální stav přípravných institucí v některých evropských státech. V Rumunsku jest příprava národa k válce svěřena vrchní radě obrany státu, již pokládá článek za nedostatečnou k řešení úkolu, ježto je pouze orgánem studijním a při tom málo pružným, neboť se má sejit jen dvakrát do roka (ve skutečnosti se neschází ani tolikrát). Pisatel navrhuje vydat „Zákon národní obrany“, který by obsahoval podrobná ustanovení o přípravě všech národních sil k válce.

Mjr. Alexiu: Staré a přece aktuální otázky.

1. Dělostřelectvo v předvoji.

Ve všech armádách se všeobecně přiznává více nebo méně nutnost, aby velitel předvoje disponoval také dělostřelectvem. Naprostou potřebu dělostřelectva v předvoji zastávají předpisy armády německé, kdežto francouzské předpisy připouštějí jen možnost, aby velitel předvoje měl také dělostřelectvo k dispozici. Pisatel se zastává německého směru.

2. Doprovodné dělostřelectvo.

Všude se pocituje potřeba doprovodného dělostřelectva. Také všechny významné armády evropské mimo francouzskou mají u pěchoty organické dělostřelectvo. Úkoly tohoto dělostřelectva jsou všeobecně známy, článek nepřináší nic nového. Dovojuje však správně, že zatím, dokud nebylo vlast-

ně nikde vynalezeno vhodné doprovodné dělo. nutno se při použití tohoto dělostřelectva řídit více jeho možnostmi než potřebami pěchoty, t. j. používat ho, k čemu se hodí, a nikoliv, kde by ho potřebovala pěchota.

Na konec popisuje vlastnosti ruského doprovodného 762. mm horského děla a pokládá je za dosti vhodné pro doprovodné účely.

Mjr. Moldoveanu: Jezdecké vo v pohybné válce podle pojetí srbské armády.

Článek je zřejmě vñátkem práce srbského gen. Živkoviće „Konica u manevrskom ratu“. Všimá si nejen jihoslovanského, nýbrž také bulharského jezdeckta. Pojednává o všeobecných úkolech jezdeckta, o způsobu akce, aniž přináší něco nového nebo specificky jihoslovanského. Častěji připomíná, že se bulharské jezdecké vo v své taktice shoduje s jihoslovanským jezdecktem, patrně přý vlivem stejných podmínek. Poněvadž článek má snad uvádět dedukované poznatky z válečné historie, líčí také dva příklady úspěšné akce jezdeckta: a) srbské jezdecké divise, které v bitvě na Kolubare koncem listopadu a začátkem prosince 1914 bylo použito k obchvacování a pronásledování severního křídla rak. armády a která vnikla první do Bělehradu; b) bulharské jezdecké divise v počátečních operacích v Dobrudži v r. 1916, která ohrozila bok a tyl srbské dobrovolce divise a tím zastavila její vítězný postup na Dobrič.

Kpt. Ștefănescu: Doplnování rámců ve francouzské armádě.

Kritická studie, z čeho a jak se doplňují důstojníci aktivní, důstojníci v záloze, poddůstojníci aktivní, důstojníci gen. štábu. O hodnotě a způsobu vzdělání důstojníků z povolání se pisatel nechce šířit, protože mu scházejí podklady. Vzdělání důstojníků v záloze (6 měsíců u pluku — nebo 2leté až 3leté kursy branné přípravy na civilních školách — pak 6 měsíců ve škole pro důstojníky v záloze, poté 6 měsíců praktické služby u pluku v hodnosti podporučíka) se mu nezdá dostatečné u těch, kteří si vstup do škol pro důstojníky v záloze získávají brannou přípravou; mezery nenahradí přý ani kursy pro důst. v zál., do kterých přý se chodí spíše pro výhody na drahách (I. tř. za listek III. tř.). Způsoby vzdělání poddůstojníků z povolání se nedotýká, poznamenává však, že se pomýšlí také na přípravu poddůstojníků v zál., o jejichž dorost se francouzská armáda zatím nestará (jsou jen poddůstojníci v záloze bývalí aktivní a poddůstojníci z doby války). O výchově důstojníků gen. štábu se pisatel šíří

podrobněji (patrně z vlastní zkušenosti jako absolvent pařížské válečné školy) a cení vysoko její výsledky.

Gen. Nicolau: První okupace Budapešti.

Při desátém výročí obsazení Budapešti rumunským vojskem vzpomíná pisatel na dřívější okupace tohoto města. Ačkoli Maďaři byli v neustálém sporu se svými severními a západními sousedy Němci, Čechy a Poláky, přece Budapešti nebylo jimi nikdy dobyto. Během věků byla Budapešť obsazena jen od východu, a to jenom třikráte: Tataři v r. 1241, Turky za Solimana Velkého a Rumuny v r. 1919. Aby přý vynikl rozdíl mezi krutostí dřívějších okupací a domnělým příkořím za posledního obsazení, na něž přý Maďaři neprávem nařikají, kreslí pisatel historii prvního opanování Budapešti Mongoly. Při tom podává historii vzniku mongolské veleríše za Čingischána.

Generál B. C.: Výpady, provedené I. britskou armádou v lednu 1917.

Provedeno 16 výpadů, jednotkami v síle od hlídky o 9 lidech až celým plukem, v různých hodinách nočních i denních (menšími silami v noci, většími ve dne), majících za účel a) působit na morálku nepřítele, b) udržovat útočné duha anglické pěchoty, c) získávat zprávy.

Poněvadž u každého výpadu bylo použito jiné metody, jiného času, jiných sil, byly tyto podniky překvapením protivníka a setkaly se většinou s úspěchem. Podmínkou úspěchu byla ovšem podrobná a důkladná příprava každého z účastníků výpadů.

Pplk. Bălan: Krise protiletadlové střelby.

Nesnadnost protiletadlové palby je v tom, že cíl je v prostoru o třech dimenzích a je pohyblivý. Střelba proti letadlům vznikla za války, palba a palebné prostředky byly narychlo improvizovány, vývoj šel nesprávným směrem, proto byly výsledky slabé, takže i významné vojenské osobnosti (gen. Herr) pochybuji o účinnosti této palby. Po válce se vede studium v tomto směru v klidu, a zdá se, že s dobrým výsledkem. Pisatel má důvěru ve výsledky nových směrů protiletadlové palby. Člověka nahrazují při tom dokonalejší a spolehlivější stroje. Dobré výsledky má zaměřovací centrála Wickers 1. Pro válečné loďstvo menších typů se hodí lépe 40mm kulomety než děla, která vyžadují mnoho prostranství, jimž nutno na lodi šetřit.

Gen. A. B. C.: Potřeba zavést brannou přípravu.

Navrhuje zavést na zkoušku zatím výcvik ročníků 19 a 20. Branná příprava prvního ročníku by se omezila na

výchovu národnostně-vlastenecko-náboženskou. V druhém ročníku by se vyučovalo vojenským základním vědomostem, na př. nauce o zbraních, střelbě, házení granátů, spojení, telefonu a pod. Při tom by bylo vzít v úvahu přípravu odborníků z civilního povolání pro speciální zbraně a služby. Péče o tuto výchovu svěřit teritoriálním velitelstvím a doplňovacím velitelstvím. Jako instruktorů použít také důstojníků a poddůstojníků v záloze, kterým by se to čítalo za cvičení ve zbraní.

Mjr. Cernăianu: Úvahy o obranné bitvě v rumunské doktríně.

Nepřítelé Rumunska (miněno patrně Rusko) budou mít na počátku konfliktu velkou číselnou převahu. Proto se očekává maximum výsledků od obrany. Pisatel se zdá, že se v rumunské armádě šíří jistě nesprávné ideje o obraně, ač neodpovídají ani místním poměrům, ani duchu předpisu o boji velkých jednotek (překlad francouzského předpisu). — Jde o tyto nesprávné názory:

1. Doktrína se buduje bez ohledu na faktickou nedostatečnost prostředků. Pisatel varuje, aby se nepočítalo na př. s 9 děl. oddíl na frontu 1 km s bohatými zásobami střeliva, aby se nepředpokládalo, že armáda je motorisována, atd., když tomu tak není a ani nemůže být. Dříve než by byly tyto prostředky skutečně opatřeny, zašel by tento stát hospodářsky.

2. Je mylné myslit, že účelem obrany je udržet terén. Zatím však nutno obrannou doktrínu budovat na hlavní ideji: obranou ničit síly útočníka tak dlouho, dokud se poměr sil nezmění v prospěch obránce. Inferiorita rumunských válečných sil k pravděpodobným nepřítelům toho právě vyžaduje.

3. Za základ obrany se pokládá palba, pomíjí se otázka záloh. K dosažení dobrých výsledků je však třeba vytvořit nejen sled k opotřebování útočníka (sled odporu), nýbrž i sled pohybu (zálohy pro protiútoky a pro protiofensivu); opotřebovací sled má tak vyčerpat protivníka, aby byl zajištěn úspěch zásahu záloh.

4. Obranný manévř záleží prý v tom, že se zlomí nepřátelský útok v posici odporu (hlavní posici). Místo toho však správný obranný manévř je nutno založit na pravděpodobném nebo předpokládaném vniknutí nepřítele do posice. Podle různých možností nepřítele nutno vykáskulovat pravděpodobné místo tohoto průryvu. Veliteli sluší volit takovou obrannou čáru, aby nepřítel do této kapsy nemohl poslat dostatek sil a aby jeho síly byly tam dostatečně opotřebovány. Bude-li tento požadavek

splněn, vyrazí zálohy z příčných pásem do boku nepřítele a zničí jej.

Myšlenky pisatele jsou jistě správné, ovšem pokud účelem obrany je skutečně vysílit nepřítele. Jsou však také případy obrany, jejichž účel je jiný.

Plk. Leoveanu: Schemata návrhů a rozkazů, které sestavují dělostřelečtí velitelé různých stupňů v rámci armádního sboru pro útok.

Tentýž pisatel uveřejnil v dřívějších číslech România militară (viz VR 1930, čís 5) vzory příspěvků velitelů dělostřelectva armádního sboru a divise do všeobecných operačních rozkazů, jakož i vzory jejich technických rozkazů, a to pro přibližování. V těchto případech zastával názor, že příspěvky do všeobecných operačních rozkazů mají být takové, aby nebylo třeba co možná již žádných zvláštních dodatků pro dělostřelectvo. Za to pro útok doporučuje, aby velitel dělostřelectva, jakmile byl jeho návrh na použití dělostřelectva schválen, vydal ke všeobecnému operačnímu rozkazu jako přílohu zvláštní operační rozkaz pro dělostřelectvo, jež dostanou všichni adresáti všeobecného operačního rozkazu, tedy v armádním sboru velitelé divisi a velitel těžkého děl. pluku (u armád. sboru rumunského je 1 těžký děl. pluk), u divise pak velitel pěší brigády, velitel pěších pluků a velitelé dělostřeleckých seskupení. Vedle toho doporučuje vydat různé přípravné rozkazy, na př. pro průzkum, přemístění a p. V rámci seskupení pokládá za možné a účelné, aby velitel dělostřeleckého seskupení osobně a ústně informoval velitele dělostřeleckých oddílů, a to v terénu, dříve než vydá písemný rozkaz. Předem se však osobně informuje u příslušného velitele pěchoty o jeho plánu manévru. Tentýž postup doporučuje pak v rámci dělostřeleckého oddílu. To ovšem předpokládá, že bude do zahájení útoku tolik času, aby dělostřelečtí velitelé mohli všechny tyto úkony včas provést.

Mjr. Gheorghe Jan: Úvahy o organizaci ženij. vojsk vzhledem na potřeby velkých jednotek.

V rumunské armádě má každý armádní sbor jeden pluk pionýrů, který se skládá z jednoho praporu zákopníků, z jednoho praporu spojovacího a z 1 roty automobilní. Pisatel se to zdá málo a navrhuje, aby těmito jednotkami mohla disponovat každá divise. Vyžaduje toho prý výcvik v spolupráci v míru a řádná příprava mobilisace. Ač by pokládal rozdělení pionýrských pluků na samostatné zbraně (ženie, spojovací vojsko, atd.) za nevhodné drobení, přece uznává, aby každé odvětví

těchto pionýrů mělo společně „technické speciální velitelství“.

Plpk. Lungu: Možnosti vývoje Rumunská s hlediska populace a zeměpisné polohy.

Skvělá zeměpisná poloha Rumunská na rozhraní evropského západu a východu, v kraji úrodném a bohatém přírodninami, je dobrou podmínkou pro vzrůst obyvatelstva. Husté obyvatelstvo je podkladem moderního života. K hustotě obyvatelstva dopomůže jen průmysl. Průmysl vyžaduje vědecké přípravy širokých vrstev národa. Ježto rumunská mládež je nadaná, jsou zde všechny podmínky pro skvělou budoucnost země.

Kpt. Rudeanu: Motorisace armády v západních státech a možnosti u nás.

Podává vývoj motorisace za války na západní frontě v číslicích, poukazuje na rozvoj motorisace armád velkých států po válce, pojednává o zkušenostech, získaných v posledních letech na manévrech, hlavně ve Francii a v Anglii. Přichází na konec k tomuto závěru: Motorisace rumunské armády je nutná. Může se provést však jen v hranicích, pokud to dovoluje stav silnic (špatný) a stav průmyslu (jediná továrna „Astra“ v Aradu s malou kapacitou a výrobou, závislou na částečném dovozu materiálu z ciziny). Zatím nutno si vypomoci rekvisicí materiálu, který je v zemi (asi 40 000 aut).

Zajistit si vzrůst dovozu před vypuknutím války! Z motorisovaných bojových prostředků by bylo třeba zaopatřit: tanky typu tanku československého H. R. 50 (1), obrněné vozy kanonové a kulometné pro jezdecké, protiletadlové dělostřelectvo, těžké dělostřelectvo

na pásech, zálohu dělostřelectva pro hlavní velitelství; kromě toho třeba zajistit použití zemědělských traktorů pro dopravu dělostřelectva doprovodného. To je jistě smělý program, uvážíme-li, že z toho nemá rumunská armáda dosud nic.

Kpt. Dinulescu: Metoda protaktický výcvik důstojníků. Popisuje a pochvaluje instruktérskou metodu ve francouzské aplikační škole ve Versailles a doporučuje ji pro rumunskou armádu.

Plpk. Stoika: Pedagogika ve výcviku dělostřeleckých pluků.

V článku se zdůrazňuje, že dělostřelectvo je eminentně technická zbraň a že nejdůležitějším předmětem výcviku je technika palby. Taktika se bere v úvahu teprve od oddílu počínaje. Cvičení na mapě u pluku mají sice za podklad taktické momenty, avšak jejich účelem má být jediné: řešit všechny dělostřelecké problémy, které se mohou vyskytnout při činnosti nižších důstojníků a které jsou skoro výhradně rázu technického. To na rozdíl od cvičení pěchoty, která jsou rázu výhradně taktického. Při řízení výcviku se má zásadně dodržovat instanační postup: každý velitel má dostávat instrukce jen od velitele přímo nadřízeného, tedy velitel baterie od velitele oddílu; vzdálenější velitel nemůže a ani nepotřebuje znát podrobnosti, jimiž se zabývá jednotka, podřízená až v druhé nebo další instanci. Tak se uvádí na př., že generál, třeba generál dělostřelectva, nemůže a ani nepotřebuje znát technické podrobnosti palby baterie v míře, jak to potřebuje major velitel oddílu. Plk. gšt. Cyril Langer.

f) *Revues italské.*

Rivista militare italiana.

Ročník IV. (1930), číslo 1 — leden.

Div. gen. V. Bobrio: Poznámky o službách v horách.

Odvolává se na své dílo o taktice v horách (1924), obírá se autor úkoly a organizací služeb u horských útvarů. Vodítkem má být omezení všech služeb na nejmenší míru; v horách souvisí pojem „služby“ těsně s pojmem „soumarí“, a každé zvýšení počtu soumarů jest omezením pohyblivosti jednotek. Útvar má mít jen nezbytné potřebné množství služeb, velmi pružných bez komplikací schopných činnosti i v nejmenších jednotkách a vhodných i k rychlému soustředění, je-li třeba. To ovšem vyžaduje též zálohy nespecializovaných prostředků u vyšších jednotek, aby bylo

možno zdolatí náhlé větší úkoly. Omezení počtu služeb lze nahradit posunutím středisk (skladů, odsunových středisk) co nejbližší k jednotkám. Terén ve velehorách je k tomu obvykle příznivý. Řízení služeb ve velehorách vyžaduje smysl pro hospodárnost a stálého předvídání. Horské jednotky musí být, co nejpohyblivější; nezapomínejme při horování o rychlé pohybné válce, že voják stále nosí tlumok, je doprovázen dlouhými odřady služeb a veden mladými nezkušenými důstojníky. Požadavek rychlých operací, jež zvláště v prvních dnech války jsou často rozhodující a ušetří mnoho krve, nese v zápatí nutnost péče o ulehčení vojsku po všech stránkách. Mezi ně náleží i omezení služeb a zajištění činnosti těchto služeb důkladnou mírovou přípravou prostorů přístih bojů.

Plk. pěch. U. Soddu: Průzkum jezdecký a cyklistů.

Autor řeší na konkrétním případě činnost rychlé jednotky složené z pluku jezdecký, praporu cyklistů, lehkého dělostřeleckého oddílu (vezeného na autech), čtyř obrněných automobilů a čtyř radiotelegrafů. Skupina operuje za příbližovacího pochodu na křídle velké rychlé jednotky (corpo celere), již je vyslána, aby navázala dotyk s nepřitelem a brzdila jeho postup chráníc bok jednotky. Velitel v prvním údobí ještě večer vysílá cyklisty s obrněnými auty k zajištění prostoru, jehož udržení má hlavní význam pro splnění úkolu. Praporu přiděluje část dělostřelce. Zbytek skupiny se přiblíží během noci a za svítání započne skupina průzkum a navazování dotyku jezdeckým v terénu a částí cyklistů a obrněnými auty po komunikacích. Valná část praporu cyklistů zůstává zálohou velitele a připravuje boj na zdrženou a zachycení jezdecký. V závěru konstatuje autor, že jezdecký je průzkumným prostředkem v terénu, doplňováno jsou na komunikacích cyklisty, kteří jsou mocnou palební silou a jsou s to provádět samostatně rychlé obsazování vzdálených důležitých prostorů. Celkem však v převládajících akcích bude cyklistů vždy spíše užíváno jako zálohy a opory jezdecký nežli k převládající činnosti.

Plk. C. Cesari popisuje účast italských dobrovolníků v evropských válkách od dob Napoleonových až po světovou válku. Oceňuje vojenský a politický význam dobrovolníků, zejména Garibaldiů.

Číslo 2 — únor.

Plk. Ar. Chiappi: Taktické užití těžkých kulometů.

Autor studuje důvody, proč bylo vydáno v novém italském Cvičebním řádu pro pěší vojsko z roku 1929 (viz VR. 12/1929) ustanovení, že „hromadné užití kulometné roty jest jen výjimkou“. Konstatuje, že rozdělování kulometných čet na pěší rotu bylo pravidlem v italské armádě i v starších poválečných předpisech (1921, 1923) a že se objevilo (oprávněno skutečností) i v prvním francouzském poválečném předpise a v předpise německém z r. 1918. Pro užití kulometů v četách mluví technické i taktické důvody. Kulometná rota jako celek musí být vzdálena od první linie nejméně 900—1000 m, jinak je lehce zranitelná. Tím vznikají obtíže střelecké (špatné pozorování, větší rozptyl, menší účinek palby, nehospodárnost) i taktické (špatné spojení s pěchotou i s velitelem praporu a častý nesoulad palby rot s potřebami pěších rot, nutnost

přestřelování, jež není možné v každém terénu, kulometry stávají se tím jakousi doprovodnou zbraní). Soustředování kulometné roty v palebné základně je s taktického hlediska přípustno jen při hromadné palbě celé roty, palba po četách je hospodárnější a účinnější při rozdělení roty. Manévr palbou celé roty bez měnění postavení zbraní je možný jen v úseku 400 (t. j. v rozsahu vodorovného rozsevu kulometu Fiat). Toto palebné pole (400 m při střelbě na dálku 1000 m) je příliš úzké a znemožňuje zasáhnutí kulometné roty v celém pásmu praporu. Za hlavní důvod rozdílu v názorech na užití kulometné roty v Itálii a Francii pokládá autor terén příštích bojišť obou armád. V mírně zvlněné a přehledné severovýchodní Francii lze velmi dobře užití soustředěné kulometné roty. Italským bojištěm budou vždy hory s omezeným střeleckým polem a s obtížným spojením. Zde bude lépe využito decentralisovaných kulometných čet. U Francouzů mluví pro centralisaci i celé pojetí útoku: stálá metodická podpora palbou z palebných základen; Italové dávají přednost přímější podpoře pěších rot přímo přidělenými četami kulometů a rychlejšímu a účinnějšímu zahájení palby.

Mjr. Faldella: Otázka jednotného velení v literatuře v r. 1929.

Autor hledá odpověď na obtíže v řešení této otázky ve spisech vojenských kapacit vydaných v posledním roce (Foch, Robertson, Giardino, Caviglia, Mordag). Zjišťuje, že autoři souhlasně pokládají za příčinu zdoluhavých jednání egoismus jednotlivých spojenců, různost politických a vojenských cílů, žárlivost politiků a obtíže nalézt za velitele osobnost požívající všeobecné důvěry. Politikové neměli dostatečné přípravy k pochopení, že koaliční válku lze vyhrát jedině jednotným strategickým vedením. Rozhodnutí způsobil v posledním okamžiku energický zákrok Lloyda George, jenž si uvědomil, že strategie musí být ve volbě prostředků nezávislá na politických vlivech. Tyto obtíže se budou vyskytovat v každé příští koaliční válce.

Kpt. v zál. A. Lodolini vzpomíná 400. výročí obléhání Florencie vojskem Karla V. (1529/30) a velmi zajímavě líčí opevnění a obranu města, organizaci obou vojsk a péči o zásobování oblehatelů i obránců.

Číslo 3 — březen.

Prof. F. Quasco: Problém odzbrojení. (2. a 3. číslo časopisu.)

Odzbrojovací snahy Společnosti národů narážejí na nepřekonatelné obtíže

politické i technické. Branná síla státu záleží v celém jeho bytí a nikoli v udržování menší nebo větší armády, o němž jednají dnešní odzbrojovací konference. Tyto činitele nelze podrobiti papírovému omezování, kontrola je prakticky nemožná, chybí základna pro stanovení pojmu odzbrojení. Rozřešení otázky by záviselo na dobré vůli všech zúčastněných, kteří si však dosud stále více cení udržení své bezpečnosti vlastní silou nežli vzájemným ručením, v politickém životě velmi problematickým. Autor srovnává pak válečný potenciál jednotlivých států a tvrdí, že v dnešní situaci musí Itálie kráčet svou cestou a dbátí jen svých zájmů.

Plk. děl. L. Mentasti řeší přechod divise v obranu v dotyku s nepřitelem. Námět uplatňuje hlavní zásady předpisu pro užití velkých jednotek (Norme generali). Posice odporu je obsazena v pásmu hlavního odporu prapore přímé obrany, v záchytném pásmu kulometnými rotami praporů divisní zálohy a rotami od kulometného praporu armádního sboru. Prapore divisní zálohy jsou určeny výslovně k protiútoku při ztrátě části hlavní posice odporu. Celková hloubka posice odporu je 800 m až 1 km. Námět je kompromisem mezi ofensivním vedením obranné bitvy podle italského pojetí obrany a hlubší sestavou opřenou větší měrou o palbu.

Div. gen. R. Corselli podává historii habešského tažení a porážky Itálii u Aduy (1896).

Číslo 4 — duben.

Plk. C. Trezzani: Základy dnešní bitvy.

Autor studuje podmínky boje ve volném terénu, zejména dobu potřebnou k organizaci obrany a útoku, a varuje před zneužíváním pojmů „obrana a útok ve volném terénu“. Příprava útoku vyžaduje zpravidla delší doby nežli organizování obrany, pod pojmem organizované posice nelze si dnes představovat posice ze zákopové války. K úspěšnému vedení obranného boje není nutno široce organizovat a upravovat terén; naopak umělé práce byly ve válce nejdříve zničeny, poněvadž byly bez obtíží útočnickem včas zjištěny a obrana se obvykle pak opírala o improvizované prvky odporu. Obrannou posici je třeba pokládati za organizovanou, jakmile je upravena sestava, plán palby, pozorování a spojení. Tyto přípravy vyžadují za přechodu v obranu jen několika hodin času.

Tytéž práce nutné k přípravě útoku, jsou však daleko obtížnější a během útoku musí být stále doplňovány nebo měněny. Obránce je tedy časově ve vý-

hodnější situaci nežli útočník a může i v pohybné válce skončit přípravu obranné bitvy zpravidla dříve, nežli vyrazí útok. O útoku ve volném terénu lze mluvit jen při střetnutí boji a i pak jen výjimečně při překvapení. Rozlišování útoku ve volném terénu a útoku na organizovanou posici (nikoli na ustálené frontě), jež se objevuje v předpisech, nemůže mít valného významu pro přípravu útoku, která musí být v obou případech stejně pečlivá. Útok je nutno vždy promyšleně připravit; dokonalou přípravu nelze nahradit požadavkem rychlosti akce, nadšením anebo teoretickým tvrzením o boji ve volném terénu.

Brig. gen. A. Aymonino: Smíšený převzvědný oddíl armádního sboru.

Zřizování smíšených převzvědných oddílů armádního sboru a pěší divise je v Itálii vynuceno nedostatkem jezdeckta.*) Složení těchto SPO. není dosud stanoveno, ačkoli jsou konány již mnoho let zkoušky při cvičeních na mapě i v terénu. Úkolem SPO. je blízký průzkum, t. j. podle italského předpisu 25—35 km před předvoji armádního sboru. Autor shrnuje dosud získané zkušenosti v organizaci, užití a ve vedení SPO. armádního sboru.

Úkolem SPO. bude pochod na nepřítele, zjednání dotyku a napadení protivníka, pak podle úkolu a situace buď využití úspěchu a pronikání na hlavní síly nepřitele nebo obrana nebo boj na zdrženou. Při velké vzdálenosti od předvojů a při šířce fronty 8—15 km bude SPO. vždy odkázán delší dobu sám na sebe. K řádnému splnění úkolu převzvědného a bojového musí SPO. obsahovat aspoň pluk jezdeckta (4 eskadrony), prapor cyklistů (3 roty) a oddíl hipomobilního dělostřelectva. Jezdeckto je elementem převzvědy a manévru. Je třeba, aby každá četa byla vyzbrojena těžkým kulometem účinně působícím na velkou vzdálenost. Automatická puška neskýtá dostatečné palebné opory a plýtvá příliš střelivem, jehož množství je u SPO. vždy omezeno.

Cyklisté jsou prvkem odporu a zálohou palby velitele SPO.; dále doplňují průzkum jezdeckta po komunikacích, slouží k rychlému dodávání zpráv a jsou záštitou dělostřelectva a služeb (trénů). Automobilisované dělostřelectvo se nehodí pro SPO. pro svou pomalost, je třeba dávat přednost takticky pohyblivějšímu jízdnímu dělostřelectvu.

*) Itálie má 12 pluků jezdeckta, každý pluk se skládá z 2 korouhví po 2 jezdeckých eskadronách (bez těžkých kulometů).

Jezdeckto je mimoto nutno vybavit doprovodnými děly menší ráže (1—2 čty pro pluk), jinak jeho akce bude bržděna zdoluhavým spojením s dělostřelectvem. Tato otázka je důležitější než opatření doprovodných děl pro pěší pluky, jež vždy mají za sebou dělostřeleckou oporu.

Trény (auta u cyklistů, vozy u jezdeckta a dělostřelectva) bude vhodno sloučiti ve zvláštní odřad pohybující se za SPO. (auta přískoky) s vlastní záštitou.

Velitel SPO. nesmí přenášeti část svého úkolu na podřízené (na př. převzedy na velitele jezdeckého pluku), nýbrž vésti celý SPO. jako jedinou jednotku vždy soustředěně v svých rukou.

Při ofensivní akci jde velitel v čele předvoje, sám vysílá přezvědné hlídky a soustřeďuje u sebe zprávu a řídí postup celého SPO. Pak bude stále informován a bude moci včas zasáhnouti celou silou.

Při obranném úkolu vyše přezvědné hlídky na velké vzdálenosti, snaží se získati prostor k boji na zdrženou a vždy zachová zálohu k manévru, kterým má býti protiútok. Pouhá brzdicí činnost je dovolena jen proti hlavním silám nepřítele (velké pěší nebo jezdecké jednotky). Dělostřelectva využije SPO. do krajnosti. Velký význam má dobré vnitřní spojení a spolupráce s vyšší jednotkou, již je SPO. vyslán.

Zesilování SPO. pěchotou na autech anebo dělostřelectvem je během boje vždy obtížnou operací. Boj SPO. je velmi rychlý, situace se mění každý okamžik, posily jsou v nebezpečí překvapení. Opatření aut pro posilu pěchoty a její naložení, vyložení a přiblížení k frontě SPO. vyžaduje značného času, transport je třeba zajistiti. Bude vždy lépe obsaditi posilou určitou čaru v týlu SPO. a na ní SPO. zachytiti.

Úkoly SPO. a rychlých jednotek jsou vážné, tyto jednotky musí míti vysokou morálku — bojují osamoceně a často v rozhodujících situacích. Musí jednati iniciativně, útočně a s překvapením. Hlavním jejich polem bude boj na křídle.

Plk. R. Morretta: Velitel v budoucí válce.

Autor vzpomíná historických případů vlivu osobnosti velitele na výsledek operací (Caesar, Napoleon I., Napoleon III., Benedek atd.), jenž bude i při dnešní převaze materiálu záviseti na charakteru velitele, na jeho agilnosti schopnostech a iniciativě.

Číslo 5 — květen.

Mjr. G. Marini: Apologie techniky.

Ve světové válce nastaly v technice nesmírné pokroky, takže dnes hojně autorů vidí v budoucnu „válku strojů“, v níž člověk bude míti podružný význam. Mnozí zapominají, že technický pokrok je plodem lidského ducha a vždy mu byl podřízen. Přeceňování materiálu vede k úpadku strategie a taktiky, jak jasně ukazuje historie. Kdykoli vřdcové přičítali rozhodující význam technice, vždy se válka zvrhla v posílní boj a obrana získala převahu nad útokem. Technika zatlačila do pozadí všeobecně uznávanou poučku, že „útok je nejlepší obranou“. Připustíme-li, že technika vždy dovede postaviti proti útočníku mocnější prostředky, přiznáváme, že vlastně žádnou válku nelze ofensivou rozhodnouti. Historie však dokázala opak, lidský duch vždy zvítězil nad hmotou. Je třeba ceniti technický pokrok podle zásluhy, technika však bude vždy jen pomocnicí taktiky. Dobrý velitel vždy dovede určití meze mezi oběma prvky vedení války.

Plk. děl. A. Rosmini: Služby pěší divise v obraně.

Autor řeší na konkrétním námětu činnost všech služeb v rámci divise, dále působnost zdravotnické a zbrojní služby u pěšího a dělostřeleckého pluku. Námět nepodává novinek, zmínky zasluhuje předpoklad ztrát divise v obranné bitvě na raněných a mrtvých. Ztráty budou činiti v horách 10—12%, ve zvlněném terénu 15—20%, počtu, z toho bude 20% mrtvých a 80% raněných. Ze 100 raněných je 15—20 neschopných transportu, 78—83 bude odsunuto, 2 se vrátí k útvaru. Ze 100 odsunutých přijde 30 až 40 pěšky, 60—70 bude odsunuto prostředky zdravotnické služby, z nich 35% leže a 65% sedě.

Tyto předpoklady se namnoze liší od naší kalkulace.

Brig. gen. G. Appiotti: Pohybná válka v horách.

V 3., 4. a 5. čísle časopisu popisuje autor podrobně operace v Transylvanských Karpatech v r. 1916 od vpádu Rumunů do Sedmihrad až do proniknutí 9. německé armády do valašské nížiny. K své studii užívá německých, rumunských a ruských pramenů a snaží se z průběhu operací vytknouti pravidla pro vedení horské pohybné války.

Postup Rumunů od 27. srpna do 16. září neskýtá zajímavosti, poněvadž byl veden s nepatrnou energií, a byl vlastně následováním ustupující I. rakousko-uherské armády. Obrat nastal 17. září, kdy generál Falkenhayn převzal velení nad soustředěnou 9. německou armádou a dva dny poté zahájil ofensivu. Tato operace je pýchou Němců, nesmí se však zapomínati na nerovnost sil obou soupeřů. Proti nezkušené a materiálně špatně vybavené rumunské armádě, jež

mimoto neměla horského výstroje, stály rakousko-německé divise bohatě doto-
vané materiálem, zejména dělostřelec-
tvem, a s dvouletou válečnou zkušeností.
Zde autor udává podrobně válečné slo-
žení obou protivníků a výzbroj jejich
jednotek automatickými zbraněmi a dě-
lostřelectvem.

Není možno zabývat se zde průbě-
hem jednotlivých operací, jež autor po-
drobně vylučuje a dokládá řadou náčrtů;
přestanu na tom, že uvedu jen poznatky,
plynoucí z celého tohoto tažení pro ve-
dení pohybné války v horách.

Tyto operace potvrzují nutnost ma-
něvru a obchvatů proti bokům a týlu
protivníka, který nemůže v horském te-
rénu včas učiniti odvetná opatření. Je
nutno zaměřovat nepřítele na celé
frontě, pro rozhodný úder však voliti
méně předvídané směry. Podobné akce
vyžadují však důkladné materiální vý-
bavy vojsk, mírového horského výcviku
vojska a zkušeného velitele. Hory mají
vysokou obrannou hodnotu, je však jen
relativní. Obránce, který svou sestavu
opírá o teoreticky pasivní prostory, vy-
dává se v nebezpečí překvapení a po-
rážky. Tuto okolnost potvrdil zejména
postup německého alpského sboru „ne-
schůdnými hřebeny“ do boku sibiňské
skupiny při bojích o průsmyk Červené
věže. V horách není žádný prostor ne-
schůdným a hory nejsou operačním teré-
nem jen pro speciální horské jednotky.
Bude-li horskému výcviku věnováno v
míru více péče, bude možno v horské
válce užiti celých armád.

Číslo 6 — červen.

Plk. děl. L. Mentarti: Ústupový
manévr divise.

Školní námět v rámci armády, řešící
ústup divise v horském terénu bez tlaku
nepřítele. Autor aplikuje předpisy a ne-
vytyčuje při tom zvláštní ráz boje v hor-
ském terénu.

Plk. děl. A. Rosmini: Služby
divise v útoku.

Autor pokračuje v rozboru činnosti
služeb pěší divise (viz. čís. 5) a zabývá
se zejména zásobováním střelivem u dě-
lostřelectva.

Plk. děl. C. Geloso: Akce fran-
couzského velení proti němec-
kému manévru Belgie v r. 1914.

Autor se obírá francouzským operač-
ním plánem XVII, jenž připouštěl jen
jako výjimku porušení belgické neutra-
lity Němci. Vytýká francouzskému ve-
lení nepružnost, která mu vyrvala z ru-
kou iniciativu a postavila je před neoče-
kávané situace, jimž nemohlo již úspěšně
čeliti. Plán byl úzkostlivě založen jen na
předpokladu nástupu Němců na fran-
couzské hranice a měl v zápětí neúspěch.

Mjr. děl. Q. Tosti: Doss Alto.

Autor popisuje boje o Doss Alto v
roce 1918, jeho dobytí Rakušany 15. čer-
vna, opětné získání Italy přepadem 3.
srpna a nové pokusy Rakušanů 29. srp-
na a 21. září. Pochvalně se zmiňuje o
hrdině obraně 33. čs. pluku a o vysoké
mravní hodnotě našich legionářů. Akce
jsou vylíčeny do podrobností, článek je
doplněn mapou. Škpt. gšt. F. Bürger.

LITERÁRNÍ PŘEHLED

A. Spisy české.

Mjr. Ing. Bernášek: Praktická
škola motorových vozidel. Pra-
ha 1930.

V r. 1929 vydal major automobilního
vojska inž. Bernášek, bývalý učitel na
vojenském automobilním učilišti, první
vydání své knihy a již po roce vyšlo
nové, doplněné vydání. Ministerstvo ná-
rodní obrany schválilo knihu svým čj.
18735-pres. 3 odděl. z 11/8 1930 jako slu-
žební pomůcku a učebnici. Jak rychle
následování nového vydání, tak i uznání
knihy za školní a služební pomůcku je
nejlepším jejím doporučením. Právem
označil autor toto vydání jako doplněné,
neboť nešetřil práce k zdokonalení díla
jak obsahově, tak i úpravou.

Obsah byl rozšířen připojením přehle-
du všech nových typů domácích vozidel
automobilních, československých norem a

automobilního názvosloví, kterého je
v knize výhradně používáno, řadou no-
vých a velmi přehledných obrázků i roz-
šířením textové části. Tím a novým roz-
vržením, zejména pak vřazením kapitol:
Předpisy pro řidiče a Výcvik v jízdě
získala kniha jak formou, tak obsahově.

Kniha má ráz příručky těm, kdož se
chtějí ať pro své povolání, ať pro sou-
kromou potřebu poučiti o motorovém vo-
zidle povšečně nebo o tom, co souvisí
se správným a bezpečným řízením, po-
čítajíc v to i pravidla při jízdách měst-
ských i meziměstských, zahraničních a
turistických, a nemají čas shledávat
pracně pomůcky, literaturu nebo soukro-
mé informace.

Rozsah knihy, který musil zůstat
omezen, není ovšem v poměru k obsáh-
losti látky, a proto tam, kde to bylo lze